

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY
PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH

TEPIS

30

LAT

1990-2020

BIULETYN

Polskiego Towarzystwa Tłumaczy
Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

nr 92

Wiosna/Lato

SPIS TREŚCI BIULETYNU PT TEPIS NR 92

1. Od redakcji..... 3

KRONIKA PT TEPIS

2. Dzieło Entuzjastów Idei TEPIS 1990-2020 - wspomnienia Prezes Honorowej dr Danuty Kierzkowskiej z okazji 30-lecia PT TEPIS.....5
3. Spotkanie z Matthiasem Kneipem w siedzibie PT TEPIS 3 lutego 2020.....22
4. Spotkanie stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy – 29 lutego 2020.....23
5. Żegnamy się z panią Marią Piasecką i witamy wśród nas panią Ewę Łuczyńską-Gut24
6. Cieszy nas zgoda na korzystanie z logotypu „Niepodległa”.....25
7. Starania o poprawę sytuacji zawodowej tłumaczy przysięgłych i specjalistycznych w związku z pandemią koronawirusa.....28
8. Starania w sprawie podpisu kwalifikowanego..... 34
9. Zgłoszenie zawodu tłumacza przysięgłego do klasyfikacji zawodów i specjalności..... 38
10. Zagraniczne Koło PT TEPIS z siedzibą w Zurichu.....41

DOSKONALENIE ZAWODOWE

11. Zapraszamy do pokoju webinarowego PT TEPIS – artykuł Anny Setkowicz-Ryszki..... 42
12. Narzędzia CAT w pracy tłumacza przysięgłego – artykuł Anny Setkowicz-Ryszki..... 45

OPINIE PRAWNE

13. Opinia adw. Moniki Antosik Bandurskiej o możliwości podwyższenia wynagrodzenia za tłumaczenie ustne i odnośny wniosek adw. Pawła Gugąły.....53
14. Opinia Cezarego Krawczyka, doradcy podatkowego, w sprawie możliwości wyboru formy opodatkowania czynności wykonywanych na żądanie organów wymiaru sprawiedliwości.....58

ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

15. Medal za długoletnią służbę dla tłumaczy przysięgłych – artykuł Dominika Mikołajczyka.....64

OGŁOSZENIA

16. Oferta zakupu podpisu kwalifikowanego dla członków PT TEPIS.....67

WAŻNE PISMA

17. Pismo PT TEPIS do Ministerstwa Sprawiedliwości w sprawie waloryzacji stawek za czynności tłumacza przysięgłego.....71
18. Odpowiedź Ministerstwa Sprawiedliwości na nasze pismo.....72

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

19. Gratulujemy tytułu nowemu Członkowi Ekspertowi..... 73
20. Gratulujemy tytułu nowym Członkom Zwyczajnym73
21. Witamy nowych Członków Nadzwyczajnych.....73

Koleżanki i Koledzy, Drodzy Członkowie i Sympatycy PT TEPIS!

Na początku 2020 roku, gdy podczas spotkania noworocznego ogłaszaliśmy rok 2020 Rokiem Dwóch Jubileuszy – 30-lecia PT TEPIS i 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego w niepodległej Polsce – i pełni optymizmu snuliśmy plany ich obchodów, nikt nie spodziewał się, że marzec tak bardzo pokrzyżuje nam wszystkim te plany na rok jubileuszowy. W maju mogliśmy jedynie ciepło myśleć o wszystkich Członkach Założycielach PT TEPIS, Członkach władz wszystkich 10. kadencji, na czele z dr Danutą Kierzkowską, spiritus movens Towarzystwa, obecnie Prezes Honorową, i starać się podsumować minione 30 lat, aby wytyczać dalsze kierunki działalności Towarzystwa i nadal przyczyniać się do pozytywnych zmian dla naszego środowiska. Pani Prezes Honorowa odwzajemniła nasze majowe myśli, wracając pamięcią do genezy utworzenia TEPIS-u, stowarzyszenia założonego przez entuzjastów idei integracji zawodowej. Jej wspomnienia utrwalone zostały na stronach tego numeru.

Potrzeba większej integracji organizacji zrzeszających tłumaczy wybrzmiała dobitnie podczas czwartego już spotkania przedstawicieli tych stowarzyszeń, zorganizowanego tym razem przez PT TEPIS pod koniec lutego. Wszyscy przedstawiciele uczestniczący w spotkaniu mają świadomość jak dużo musimy wspólnie uczynić dla dalszej profesjonalizacji nie tylko zawodu tłumacza przysięgłego. 30-letnie doświadczenie naszego Towarzystwa, jego zbiorowa wiedza oraz działalność w kraju i na arenie międzynarodowej są bezsprzeczne, a wspólnie z innymi organizacjami możemy uczynić jeszcze więcej dla nas samych i dla wszystkich tłumaczy.

Mimo zamknięcia granic i zatrzymania nas w domach, mimo niepewności jutra, z nadzieją na szybki powrót do „normalności” starliśmy się nieprzerwanie działać i dbać o dobro naszych Członków. Zwróciliśmy się do władz państwowych o pomoc dla naszego środowiska, także wspólnie z innymi organizacjami zrzeszającymi tłumaczy, i wykorzystaliśmy ten czas na doskonalenie zawodowe. Szybko udało nam się przystosować do pracy zdalnej i eksperymentować z innym modelem szkoleń – webinarium, o którym piszemy w tym Biuletynie. Teraz nasze działania koncentrują się na przygotowaniu konferencji październikowej i Walnego Zgromadzenia. W trosce o zdrowie naszych Członków i wzorem innych organizacji rozważamy zdalną formę konferencji. Nie możemy sobie pozwolić na zbyt duży optymizm co do tegorocznej integracji i toastu jubileuszowo-hieronimkowego.

Martwi nas zbyt długa przerwa w pracach ministerialnego Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, gdyż pandemia uświadomiła nam, jak pilne są dalsze prace nad ustawą o zawodzie tłumacza przysięgłego, rozporządzeniem w sprawie stawek za czynności tłumacza przysięgłego, czy przepisy wykonawcze dotyczące m.in. kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Odpowiadając na problemy i pytania zgłaszane przez naszych Członków, publikujemy dwie opinie: prawną na temat obliczania stawek tłumacza przysięgłego oraz podatkowo-prawną. Ta potrzeba wyjaśniania ważnych dla nas spraw uzmysławia nam jak wiele jest jeszcze przed nami do zrobienia, abyśmy my, tłumacze przysięgli i specjalistyczni, mogli w pełni cieszyć się naszą pracą, czerpać z niej satysfakcję, ze spokojem patrzeć w przyszłość, a także z dumą świętować każdą kolejną rocznicę powstania Towarzystwa TEPIS.

Życząc miłej lektury, pragnę w imieniu Prezes założyciel, obecnie Prezes Honorowej, Członków władz X kadencji, Zarządów Kół i własnym podziękować za 30-letnie wspieranie idei integracji, profesjonalizacji i rozwoju zawodowego, za sugestie, pomysły i inspiracje do podejmowania kolejnych działań na rzecz naszego Towarzystwa, a także całej naszej grupy zawodowej.

Proszę uważajcie Państwo na siebie w tym czasie pandemii, bo dochodzą do nas smutne informacje o zgonach tłumaczy z powodu COVID-19.

Zofia Rybińska
prezes

DZIEŁO ENTUZJASTÓW IDEI TEPISU 1990-2020

Wspomnienia Danuty Kierzkowskiej

Trzydzieści lat temu powstał TEPIS, stowarzyszenie założone przez entuzjastów idei integracji zawodowej tłumaczy przysięgłych, których udało mi się zarazić własnym zapałem do stworzenia w 1990 roku organizacji pod nazwą Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Specjalistycznych TEPIS. Z tej jubileuszowej okazji, na zaproszenie kolegów ciekawych genezy tego wydarzenia, wróciłam pamięcią do czasów o dekadę wcześniejszych.

Okazało się bowiem, że jako **tłumacz przysięgły** języka angielskiego, ustanowiony w 1970 roku, **pozbawiony podstawowej wiedzy o zasadach wykonywania tego zawodu**, nie mogłam oczekiwać pomocy ani ze strony sądu i jego urzędników, ani nieistniejących wtedy organizacji tłumaczy. Postanowiłam więc skorzystać z możliwości poszerzenia horyzontów językoznawczych w zakresie teorii tłumaczenia na Uniwersytecie Warszawskim. Miałam dużo szczęścia, ponieważ w Instytucie Lingwistyki Stosowanej UW nie tylko poszerzyłam skutecznie te horyzonty, lecz również poznałam najważniejszych tłumaczy i translatoryków, którzy odegrali główną rolę w moim życiu zawodowym i w historii TEPIS-u.

Jako słuchaczka podyplomowych studiów dla tłumaczy w Instytucie Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego (1979-1981) poznałam wiele osób, z którymi potem utrzymywałam kontakt przez wiele lat. Najważniejszą dla mnie osobą była **Pani Profesor Barbara Z. Kielar**, prowadząca zajęcia z tłumaczenia tekstów prawnych. Zajęcia te były dla mnie objawieniem, które utwierdziło mnie w przekonaniu, że tłumacz przysięgły jest tłumaczem specjalistycznym i ma do czynienia właściwie ze wszystkimi dziedzinami wiedzy i życia w takim samym stopniu, w jakim dotyczy ich prawo. Od tamtej pory nasza znajomość, która przerodziła się w przyjaźń, trwa do dzisiaj. Pani Profesor, która w tym roku obchodzi swoje dziewięćdziesiąte urodziny, odegrała ważną rolę w działalności TEPIS-u jako nestorka teorii tłumaczenia prawniczego,

opiekun naukowy czasopisma "Lingua Legis" (1994-2014), a dla mnie osobiście – promotor studiów doktoranckich w ILS UW (1996-2001).

W latach osiemdziesiątych odświeżyłam swoją znajomość z **Profesorem Olgierdem A. Wojtasiewiczem, nestorem translatoryki polskiej**, autorem "Wstępu do teorii tłumaczenia". Pan Profesor cieszył się w ILS ogromną estymą jako uczonego, a wśród tłumaczy – jako założyciel pierwszej w Polsce szkoły tłumaczy – Wyższego Studium Języków Obcych przy UW, chociaż poza tym nie wszystkim podobał się jego sposób bycia jako zbyt oschły. Ja miałam szczęście znać Pana Profesora z miłszej strony od 1963 r., kiedy pojawił się na moim egzaminie magisterskim na orientalistyce. Z czasem nasze wieloletnie kontakty zaowocowały skłonieniem Pana Profesora do przetłumaczenia na angielski polskiego kodeksu cywilnego (1993) i wydania go przez Wydawnictwo TEPIS. Pamiętam, jak w redakcji terminologicznej pomagała mi gorliwie Joanna Miler-Cassino, młodziutka tłumaczka i Tepisjanka, ceniona i lubiana przez Pana Profesora.

Podczas podyplomowych studiów dla tłumaczy w ILS poznałam **Panią Ewę Karską**, prowadzącą zajęcia z tłumaczenia symultanicznego w kabinach, znaną rządową tłumaczkę konferencyjną. Pewnego dnia dowiedziałam się od niej, że ma się odbyć zjazd założycielski nowo powstałego Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich. Wiedziałam, że od wczesnych lat powojennych tłumacze podejmowali starania o utworzenie swojej organizacji, jednak bezskutecznie aż do roku 1981, kiedy właśnie uzyskano zgodę na utworzenie STP. Wkrótce dowiedziałam się, że pierwszym prezesem został **Profesor Andrzej Kopczyński**, też wykładowca na tych studiach, świetny tłumacz konferencyjny i kolega Ewy Karskiej, która potem też została prezesem STP w latach 1989-1996. W ten sposób poznałam najbardziej aktywne osoby z grona entuzjastów idei zawodowej integracji tłumaczy w Polsce. Ucieszyłam się sukcesem pionierów i natychmiast wstąpiłam do nowego stowarzyszenia.

Powstanie STP tłumacze przeżywali bardzo emocjonalnie, podświadomie doceniając historyczne znaczenie tego wydarzenia. **To była wielka radość!** Była to pierwsza – zupełnie nadzwyczajna w naszym odczuciu – okazja do osobistego poznania się ludzi wykonujących ten sam zawód, okazja do uświadomienia sobie wielości specjalizacji zawodowych i różnorodności problemów, z którymi borykali się na co dzień. Cieszyła więc świadomość wspólnych celów, która stała się fundamentem dalszych działań. Podobnie, a może nawet bardziej emocjonalnie, działo się dziewięć lat później podczas pierwszego Walnego Zgromadzenia Członków Założycieli Towarzystwa TEPIS 26 maja 1990 roku. Ale zanim do tego doszło, trzeba było przyjrzeć się życiu STP, doświadczyć dobrego i złego, aby w końcu dojrzeć do idei stworzenia nowej organizacji. Więc przyglądałam się wszystkiemu uważnie. Nie traciłam czasu.

Na samym początku STP podzieliło się na sekcje specjalistyczne: tłumaczy konferencyjnych (symultanicznych i konsekwentnych), literackich, naukowo-technicznych, publicystycznych i przysięgłych. Od samego początku byłam aktywnym członkiem **Sekcji Tłumaczy Przysięgłych**.

Dobrze pamiętam kolejność wymieniania tych sekcji, ponieważ jako wiceprezes STP i redaktor biuletynu pn. "Informator" w latach 1985-1989 wiedziałam, że kolejność ta, od razu ustalona w tym właśnie porządku, była znamieną dla pozycji i znaczenia środowiska z poszczególnych sekcji w życiu Stowarzyszenia. Rej wodzili tłumacze konferencyjni, którzy byli

najbardziej zasłużeni i wpływowi w procesie tworzenia STP, tuż za nimi plasowali się tłumacze literaccy, którzy wszędzie indziej byli zazwyczaj wymieniani na prestiżowym pierwszym miejscu jako tłumacze publikujący i publicznie znani, dopiero w trzeciej i czwartej sekcji – tłumacze naukowci i techniczni oraz publicyści, zaś na samym końcu – tłumacze przysięgli, wchodzący w skład piątej sekcji, chociaż w swoim czasie byli najbardziej aktywni w staraniach o utworzenie STP.

Poza tym znamienym, ostatnim miejscem w szeregu, odczuwało się na co dzień lekką nonszalancję wobec **dobrotliwie poklepywanych po ramieniu kolegów tłumaczy przysięgłych** i to wcale nie bez powodu. Bowiem "przysięgli", poza dumnie brzmiącym tytułem ustawowo im nadanym, nie mogli nikomu zaimponować ani spektakularną sprawnością tłumaczy konferencyjnych, ani liczbą opublikowanych przekładów, ani też szczególną wiedzą specjalistyczną, boć przecie zgodnie z literą prawa byli filologami z wykształcenia. Że nie wspomnę o prawach autorskich, które – w opinii samych tłumaczy nieliterackich we wczesnych latach osiemdziesiątych – miały jakoby przysługiwać wyłącznie tłumaczom literackim, może czasem naukowym i publicystycznym, ale na pewno nie tłumaczom przysięgłym. Natychmiast zauważyłam ten **wykrzywiony wizerunek tłumaczy nieliterackich** i szybko doszłam do wniosku, że trzeba pilnie coś zrobić, żeby pokazać właściwy profil ich zawodu i objawić światu całą prawdę.

Tymczasem, poza beztrudnym wymogiem ukończenia studiów filologicznych, prawo (rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 1987 r.) nie przewidywało ani żadnych innych wymogów wobec kandydatów na tłumacza przysięgłego, ani też żadnych zasad wykonywania tego zawodu, a właściwie – funkcji pomocnika procesowego, którą wtedy pełnił ten tłumacz jako instytucja prawa sądowego. **Nie istniał też żaden kodeks etyki zawodowej, ani inny dokument**, który mógłby być autorytatywnym punktem odniesienia i na który można byłoby się powołać w rozmowach z ministerialnymi urzędnikami. Nie istniała też wcześniej żadna organizacja zawodowa tłumaczy, która mogłaby taki dokument stworzyć. A do tego należałoby dodać brak literatury naukowej na temat tłumaczenia, jako że translatoryka dopiero w tamtych latach o swoje miejsce wśród innych dyscyplin akademickich na polskich uniwersytetach.

Powstanie Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich było więc szansą, aby tę sytuację zmienić. Tłumacze przysięgli, świadomi powszechnego wtedy niedoceniaenia ich zawodu nawet przez kolegów po fachu, doskonale wykorzystali szansę, jaką im dała **Sekcja Tłumaczy Przysięgłych**. Pierwszym przewodniczącym Sekcji Tłumaczy Przysięgłych był Jan Trzebiatowski ze Szczecina, od roku 1983 – Witold Starzewski z Krakowa przy moim aktywnym udziale, który doprowadził do wydania przez STP "**Vademecum tłumacza przysięgłego**" w 1985 roku. W skład komitetu konsultacyjnego Vademecum weszli: **Barbara Bosek, Ludwika Górna i Tomasz Rakk**, którzy zostali potem członkami założycielami TEPIS-u, oraz **Leonard Gliński, Halina Janowska, Aleksander Senkowski i Jerzy Roliński**, którzy potem życzliwie wspierali TEPIS z pozycji członków STP.

Aktywnie pomagał również w pracach Sekcji TP **mec. Edward Muszalski**, adwokat i tłumacz przysięgły w jednej osobie, współautor "Prawniczego słownika polsko-angielskiego", który jednak nie doczekał wydania Vademecum. Był to człowiek wtedy bardzo wiekowy, który chciał koniecznie sprawdzić, jakie pozycje na temat tłumacza przysięgłego znajdują się w Bibliotece Narodowej. Chadzał więc tam często i rzetelnie sprawdzał zasoby i kartoteki. Za każdym razem po takiej wizycie stwierdzał na posiedzeniu Sekcji TP z wielką powagą: "Niestety, Biblioteka Narodowa nie

dysponuje żadną literaturą na temat tłumaczy przysięgłych". W ten sposób upewniliśmy się, że stworzyliśmy pierwszą pozycję na ten temat w dziejach zawodu.

Vademecum odegrało rolę pierwszego kodeksu etyki i praktyki zawodowej tłumacza przysięgłego w tamtych czasach, które wymagały nie tylko trudu stworzenia takiego dokumentu, lecz również autorytatywnych auspicjów. Dlatego publikacja ta została wydana przez STP jako legalnie powołaną do życia organizację zawodową tłumaczy i zawierała adnotację na stronie redakcyjnej o "uwzględnieniu uwag Ministerstwa Sprawiedliwości" – po odbytych (nie bez oporów) długotrwałych konsultacjach z urzędnikami tej instytucji.

Równocześnie Sekcja Tłumaczy Przysięgłych STP prowadziła akcję mającą na celu **poprawę wizerunku tłumaczy nieliterackich** w oczach tłumaczy innych specjalności. Trzeba było przekonać kolegów po fachu, że przysięgli przekładają nie tylko banalne teksty powtarzalnych aktów metrykalnych, lecz również dokumenty o tematyce specjalistycznej z wielu dziedzin prawa, techniki, medycyny i wiedzy wszelakiej, czyli z założenia bardzo trudne teksty wymagające merytorycznej znajomości pojęć i terminów w danym zakresie wiedzy.

Trzeba było wyjaśniać, że tłumacz specjalistyczny, jakim w gruncie rzeczy jest również tłumacz przysięgły, korzysta z praw autorskich do wykonanych przez niego przekładów, jeśli są przeznaczone do publikacji, w takim stopniu, jak inni autorzy. Fakt, że tłumaczenie dokumentów urzędowych z założenia nie jest przeznaczone do publikacji, przeszkadzało kolegom w rozumieniu istoty praw autorskich, na które – ich zdaniem – tłumacze przysięgli w żadnym razie nie zasługiwali. Oczywiście, taka **błędna opinia deprecjonowała pozycję tłumaczy przysięgłych** wśród innych, co wymagało pilnej zmiany. Dlatego gorliwie poszukiwałam sprzymierzeńców swojej tezy wśród uznanych tłumaczy i prawników, aby potem upowszechnić ich wypowiedzi. Zainteresowanie tematem praw autorskich zaowocowało niezwykle pożytecznym wykładem dla Tepisjan, a potem artykułem prof. Błeszyńskiego na łamach "Lingua Legis" (1994).

Miałam już wtedy, jako współprzewodnicząca Sekcji Tłumaczy Przysięgłych STP, swoje koncepcje urzędowych wystąpień do władz, głównie do Ministerstwa Sprawiedliwości. Niestety, całkiem nieoczekiwanie napotykałam na przeszkody proceduralne w ramach własnej organizacji. Wszelkie bowiem wystąpienia STP do władz na piśmie musiały być – zgodnie ze statutem – sygnowane przez dwie osoby z Prezydium Zarządu Głównego. Trzeba więc było je przedtem odpowiednio przekonać, że dane wystąpienie jest konieczne lub co najmniej wystarczająco ważne. Było to w praktyce trudne i wymagające wiele zachodu, co – wraz z grupą entuzjastów – uznałam za ważny powód do pomyślenia o stworzeniu bardziej sprawnej w działaniu organizacji zrzeszającej głównie tłumaczy przysięgłych.

W międzyczasie, podczas spotkań przedstawicieli STP z urzędnikami Ministerstwa Sprawiedliwości, jako wiceprezes ds. TP podczas kadencji ówczesnego prezesa i życzliwego mi kolegi, **prof. Jerzego Pieńkosa** (1985-1989), nawiązałam dobry kontakt z **dr. Józefem Musiołem**, podówczas wiceministrem sprawiedliwości, w którego gestii leżały sprawy tłumaczy przysięgłych. Zawsze życzliwie wysłuchiwał moich relacji na temat problemów, jakie utrudniały życie tłumaczom przysięgłym. Dlatego, już w listopadzie 1989 r., obiecał mi, że poprze ideę powołania do życia nowej organizacji pn. Polskie Towarzystwo Tłumaczy Ekonomicznych, Prawniczych i Sądowych TEPIS.

Potem osobiście potwierdził publicznie swoje poparcie podczas Walnego Zgromadzenia Członków Założycieli PT TEPIS w dniu 26 maja 1990 r.

Przebieg WZCZ utrwalił historyczny film dostępny dziś na stronie internetowej PT TEPIS. Film ten powstał z inicjatywy już wtedy aktywnej Tepisjanki, obecnej prezes naszego Towarzystwa, Zofii Rybińskiej i jej męża Medarda.

Scena z tego filmu pokazuje (od prawej), jak w pierwszym rzędzie głosują: Barbara Antonowicz, Dariusz Chmiel, Zofia Rybińska, Ludwika Górna i Dariusz Cichocki, obok którego siedzi dr Jerzy Kuryłowicz.

Z przyjemnością, ale i ze zdziwieniem, rozpoznałam na tym zdjęciu śp. Jurka Kuryłowicza, który jednak – mimo całej dla mnie życzliwości – nie był członkiem TEPIS-u, ponieważ nie był tłumaczem przysięgłym, o czym wiedziałam. Natomiast zupełnie zapomniałam, że osobiście wziął udział w tym ważnym dla mnie wydarzeniu, bo zrobił to po prostu przez osobistą życzliwość. Był więc tylko naszym gościem, zaproszonym jako członek władz STP, ale nie założycielem. Dlatego nie głosował i nie podniósł wtedy ręki – co widać na zdjęciu. Jednak nie tylko dlatego zasługuje na moje specjalne wspomnienie jako uroczy kolega, za którym wszyscy przepadali.

Dr Jerzy Kuryłowicz, wybitny tłumacz tekstów naukowych i laureat nagrody UNESCO, był synem **profesora Jerzego Kuryłowicza**, światowej sławy językoznawcy indoeuropeisty, największego badacza polskiego w tej dziedzinie. Mawiał o swoim ojcu chełpliwie: "Mój ojciec? Znajdziesz go w dowolnej encyklopedii świata." Natychmiast sprawdziłam w czterech, to była prawda. Dzisiaj wystarczy wpisać to nazwisko w Wikipedii. Sama nie miałam nigdy aspiracji, aby zgłębiać strukturalizm w językoznawstwie, ale miałam przyjemność obcowania z synem sławnego

uczonego w tej dziedzinie. W środowisku tłumaczy Jurek był znany nie tylko jako równie genialny tłumacz, ale człowiek o niezwykłym poczuciu humoru, kawalarz i specjalista w tworzeniu dowcipów sytuacyjnych. Pewnie pamięta to Basia Bosek, z którą, słuchając dykteryjek Jurka na dworcu w Krakowie, płakałyśmy ze śmiechu tak długo, że przeoczyłyśmy odjazd pociągu do Warszawy. Przepłaciliśmy to wszyscy wielogodzinną jazdą na stojąco nocnym pociągiem osobowym, który przywiózł nas do Warszawy około piątej rano, totalnie zmaltretowanych...

Wspominając dzień poczęcia TEPIS-u, muszę uzupełnić sceny z filmu o towarzyszące im wtedy emocje. Rzeczywiście – jak powiedziałam na wstępie – emocje były podobne do tych, które tłumacze przeżywali tworząc STP – pierwszą organizację zawodową tłumaczy w Polsce. Podobne, ale chyba większe ze względu na silniejszą motywację: pilną potrzebę poprawy statusu tłumaczy przysięgłych. Wśród zgromadzonych panowała więc **ogromna radość wynikająca z pierwszego spotkania (stu) koleżanek i kolegów**, lecz również z widoku ważnych osobistości, których obecność była wtedy postrzegana jako zaszczyt i sukces zarazem, ale też jako nadzieja na trwałe wpisanie się w harmonogram stałej współpracy z władzami resortu sprawiedliwości. I tak się stało.

Cieszyliśmy się wtedy wszyscy, ale najbardziej w **gronie pierwszej Rady Naczelnej**, w skład której weszli: Irena Grątkowska, Tomasz Rakk, Dariusz Chmiel, Janusz Poznański, Barbara Antonowicz, Barbara Bosek, Ludwika Górna, Elżbieta Łyszkowska, Marek Mikulski, Zofia Rybińska i Władysław Żeleński oraz – jako pierwszy prezes – Danuta Kierzkowska. Natomiast warto zwrócić uwagę na **skład Komitetu Założycielskiego**, gdzie znaleźli miejsce nie tylko tłumacze przysięgli: Danuta Kierzkowska i Dariusz Cichocki, bo również Irena Grątkowska – jako tłumacz prawniczy (doskonała anglistka), czyli nie sami „nowi Tepisianie”, bo Darek Cichocki był wtedy członkiem STP.

Muszę przy tej okazji zwrócić uwagę na znamieny fakt obecności wśród uczestników tego wydarzenia **przedstawiciela Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich, Witolda Strausa**, który w swoim przemówieniu w imieniu prezesa STP wyraził poparcie dla bratniej organizacji oraz nadzieję na współpracę. Prezes **Ewa Karska** życzliwie przyjęła wiadomość o złożeniu wniosku o rejestrację TEPIS-u podczas osobistej rozmowy ze mną w grudniu 1989 roku i później chętnie popierała konkretne działania TEPIS-u, dopisując **auspicje STP do niemal wszystkich spotkań tłumaczy organizowanych przez TEPIS** podczas jej kadencji.

Na zdjęciu od lewej: Ewa Karska i Danuta Kierzkowska na XIV Światowym Kongresie FIT w Melbourne

Dominantą tej dobrej współpracy było **utworzenie Rady STP-TEPIS**, co umożliwiło udział przedstawicieli obu stowarzyszeń w spotkaniach z urzędnikami Ministerstwa Sprawiedliwości, zaś potem zaowocowało utworzeniem **Rady Tłumaczy Polskich** z inicjatywy dr. Witolda Skowrońskiego, kolejnego prezesa STP (1996-1999). **Dr Skowroński** aktywnie i przyjaźnie współpracował z TEPIS-em, również jako przewodniczący Rady Tłumaczy Polskich, w skład której wchodziły dwie organizacje zawodowe tłumaczy (STP i TEPIS) oraz cztery uniwersyteckie ośrodki kształcące tłumaczy na studiach podyplomowych: UW, UJ, UŁ i UAM. Cennym sprzymierzeńcem TEPIS-u był zawsze dr **Wojciech Gilewski**, prezes STP w latach 1999-2002, mój genialny kolega, którym się szczyję, bo jest wybitnym tłumaczem konferencyjnym, przysięgłym i literackim w jednej osobie (!).

Przemawiający w imieniu STP **Kolega Witold Straus** zasługuje tu na **szczególne wspomnienie**. Pan Witold – bo też nigdy nie byłem z nim "na ty", chociaż niewiele był starszy ode mnie – był osobą powściągliwą w sposobie bycia oraz niezwykle konkretną i prostolinijną. Był publicystycznym tłumaczem języka czeskiego, ale nie przysięgłym, więc nie miałam wcześniej wielu okazji do osobistej wymiany z nim poglądów. Był mi znany jako członek Prezydium Zarządu i doskonały organizator znający wszystkie tajniki mechanizmów STP. To też sprawił mi wielką radość, kiedy jako wiceprezes STP stawiał się na Walne Zgromadzenie Członków PT TEPIS w 1993 roku,

a potem – z własnej inicjatywy – czynnie uczestniczył razem z Tepisjanami w redagowaniu zmian ulepszających nasz statut, który po cichu zawsze chwalił. Czasem dawał mi do zrozumienia, że dobrze wykorzystałam swoje doświadczenia z działalności w STP, unikając w ten sposób wielu popełnionych tam błędów, które były dla mnie cennymi wskazówkami w tworzeniu struktur nowej organizacji. Kolega Witold Straus został przez nas doceniony i w 2000 roku otrzymał tytuł Członka Honorowego PT TEPIS. A oto historyczne zdjęcie, na którym widać Kolegę Witolda (ostatniego po

prawej) w towarzystwie Tepisjan pracujących nad poprawkami do swojego statutu.

Od lewej: Anna Konieczna, Janusz Poznański, Danuta Kierzkowska i Witold Straus

TEPIS pozyskał spośród członków STP wielu innych entuzjastów integracji zawodowej, którzy potem czynnie uczestniczyli w życiu Tepisjan, wcale nie porzucając macierzystego stowarzyszenia. Byli to członkowie Komitetu Konsultacyjnego "Vademecum tłumacza przysięgłego": **Tomasz Rakk** (anglista) – pierwszy wiceprezes Rady Naczelnej TEPIS-u oraz późniejsze członkinie Rady Naczelnej – **Ludwika Górna** (germanistka) i **Barbara Bosek** (romanistka). Na Walnym Zgromadzeniu Członków Założycieli PT TEPIS znaleźli się też wieloletni członkowie STP i potem wierni Tepisjanie: **Anna Konieczna** (arabistka i anglistka), **Dariusz Cichocki** (turkolog), **Ryszard Dulinicz** (romanista, prawnik, poeta i satyryk) oraz **Władysław Żeleński** (hungarysta, hrabia zresztą, z "tych" Żeleńskich).

Minister Musioł polecił TEPIS opiece ówczesnej prezes warszawskiego Sądu Wojewódzkiego, sędzi Grażynie Ruiz, która udostępniła pokój na biuro Rady Naczelnej Towarzystwa **na parterze gmachu tegoż Sądu, wówczas przy al. Świerczewskiego 127**. Szczęście jednak nie trwało długo, ponieważ **Tepisjanie zostali uznani za intruzów** i posądzeni o wchodzenie w kompetencje Sądu. Dotyczyło to między innymi nieodpłatnego rozdawania listy tłumaczy przysięgłych, która – zgodnie z literą prawa – mogła być do wglądu potencjalnych klientów wyłącznie w sekretariacie tegoż Sądu. A tymczasem, jacyś tam tłumacze, uzurpowali sobie prawo do upowszechniania informacji zastrzeżonych wyłącznie dla sądu... Zgroza.

Pamiętam, jak po otrzymaniu wymówienia i po wystosowaniu prośby o udostępnienie innego pokoju, razem z Tomkiem Rakkiem i Edkiem Szędzielorzem, czekaliśmy na rozmowę z panią prezes w jej sekretariacie co najmniej trzy, jeśli nie cztery godziny, żeby w końcu usłyszeć, że zajmowany przez nas pokój został przeznaczony na inne cele i żadnego innego dla nas nie ma i nie będzie. Zostaliśmy słusznie ukarani, bo w swojej naiwności sądziliśmy, że takie osobiste "prośnienie o łaskę" w jakiś sposób pomoże nam skłonić panią prezes do zmiany decyzji. Niestety, było dokładnie odwrotnie: **odczuliśmy dotkliwie naszą małość wobec wysokiego urzędu**. Doznaliśmy zawodu, bo naiwnie wydawało się nam, że peerelowska arogancja urzędnicza słusznie przeminęła, gdyż już wtedy, coraz częściej, mogliśmy doświadczyć tego w przyjaznych rozmowach z wysokimi urzędnikami, takimi jak właśnie **wiceminister Józef Musioł oraz minister sprawiedliwości Aleksander Bentkowski**.

Kłopoty nie przeszkadzały w celebrowaniu sukcesów. Za sukces uznaliśmy decyzję Rady Międzynarodowej Federacji Tłumaczy z 1991 roku o wyznaczeniu daty Międzynarodowego Dnia Tłumaczy na 30 września, odkąd to członkowskie stowarzyszenia FIT miały co roku obchodzić ten dzień jako Dzień Patrona Tłumaczy, Świętego Hieronima. Jak tylko o tym dowiedzieliśmy się z początkiem 1992 roku, natychmiast zaplanowaliśmy **pierwsze obchody Dnia Tłumacza w Polsce**, później znane jako Hieronimki. Było tłumnie, hucznie, kolorowo i bardzo uroczyście. Sporo przybyło również – na zaproszenie Tepisjan – członków STP, głównie jego władz, lecz również z Biura Integracji Europejskiej Urzędu Rady Ministrów. Goście chętnie podążyli do nowo otwartych podziemi ówczesnej Kawiarni Krokodyl na Rynku Starego Miasta w Warszawie, lokalu M. Gessler. Część artystyczna składała się z występu czworga muzyków, którzy chórem pięknie odśpiewali kilka madrygałów, oraz z występu Tepisjan, którzy recytowali różne złote myśli w kilku językach: (od lewej) **Dariusz Chmiel** – po angielsku, **Dorota Żołnierczyk** – po francusku, **Joanna Miler** – po angielsku, **Barbara Antonowicz** – po niemiecku i **Janusz Poznański** – po rosyjsku. Była nawet

firmowa, owocowa Wieża Babel zrobiona ze specjalnego sękacza. W ten sposób kwitła idea TEPIS-u, od samego początku oparta na integracji tłumaczy z całym światem.

Po utraceniu lokum w gmachu Sądów, **TEPIS zamieszkał znowu w skrytce pocztowej** pod adresem prywatnego domu na Żoliborzu, przy ul. Kazimierza Brodzińskiego 4, pod którym to adresem został urzędowo zarejestrowany 15 lutego 1990 roku. Tam właśnie Pani **Maria Piasecka**, obecnie znana jako wieloletni szef Biura Rady Naczelnej PT TEPIS, **pracowała od 1992 r.** w nieodpłatnie udostępnianych Towarzystwu pokojach na piętrze, parterze i w podziemiach. Dla członków Rady i ich gości dom był otwarty na wszystkich kondygnacjach łącznie z ogrodem do końca 2002 roku.

Gościnność okazywana przez właścicieli żoliborskiego domu nie była czymś nadzwyczajnym, ani też jedynym przejawem solidarności Tepisjan, którzy na co dzień potrafili nie tylko zjednywać sobie ludzi, lecz również znosić trudy, niewygody i upokorzenia – niełatwe do przeżycia, lecz nieuniknione w dobie niedostatków wszelakich. **Przede wszystkim brakowało pieniędzy**, bo mimo zaniżonej wysokości składek, ludzie niechętnie je uiszczali nie tylko dlatego, że wszystkim brakowało pieniędzy, ale również dlatego, że nie byli przyzwyczajeni do płacenia składek, i nie rozumieli, że jest to elementarny dowód na przynależność do społeczności, która istnieje dzięki ich wsparciu. Na szczęście pojęcie solidarności – wcześniej rozumiane jako wyłącznie lojalność ideologiczna w sferze niematerialnej – powoli zaczęło obejmować także świadomość prozaicznych potrzeb materialnych stowarzyszeń jako organizacji z założenia prywatnych i niesubsydiowanych przez państwo. Jednak niezrozumienie twierdzenia: "nie płacisz, nie jesteś członkiem" w początkowym okresie działalności TEPIS-u było uciążliwą dolegliwością. Z tego prozaicznego powodu przez wiele lat nie mogło być mowy o bardziej komfortowym lokalu, publicznie dla wszystkich Tepisjan dostępnym.

W takich oto okolicznościach krzepła siła Entuzjastów Idei TEPIS-u, którzy musieli pokonywać wielorakie trudności i przeskakiwać kłody rzucane im pod nogi bez potykania się, padania i opadania z sił. Świadomość przeszkód, a czasem wręcz niewykonalności pewnych zadań

była – paradoksalnie – czynnikiem mobilizującym. Pamiętam, że posiedzenia członków władz często odbywały się w **udostępnianych Tepisjanom nieodpłatnie biurach firmowych lub uczelnianych i prywatnych domach**, między innymi przez **Barbarę Antonowicz-Włazińską, Annę Michalską, Mieczysława Żochowskiego i Zofię Rybińską w Warszawie, w Szczecinie – przez Paulinę i Andrzeja Leśniaków, w Krakowie - dr inż. Marię Metzler i Monikę Mostowy, w Sosnowcu – przez dr Aleksandrę Podgórną-Musil oraz przez prezesów Kół TEPIS-u w innych miastach.**

Natomiast z **inicjatywy Teresy Skrodzkiej**, społeczniczki z powołania i honorowej Entuzjastki Idei TEPIS-u, zapalanej italianistki i wieloletniej przewodniczącej Sekcji Języka Włoskiego, comiesięczne Warsztaty przy Kawie oraz kwartalne Warsztaty Przekładu Prawniczego i Ekonomicznego w latach 1994-2004 odbywały się w salach nieodpłatnie udostępnionych przez Janusza Kłonieckiego, ówczesnego dyrektora **Stołecznego Centrum Edukacji Kulturalnej przy ul. Jezuickiej 4** na Starym Mieście w Warszawie. Przez dziesięć lat odbyło się tam kilkadziesiąt spotkań – wielka zasługa Teresy!

Nie jestem dziś w stanie wymienić wszystkich Tepisjan zasłużonych w realizacji zawsze ambitnych zadań, mogę tylko stwierdzić, jako inicjatorka większości przedsięwzięć, że TEPIS korzystał bardzo często z pozycji zawodowej, publicznego uznania i osobistych znajomości jego członków, które były cennym wkładem w działalność organizacji pozbawionej zasobów materialnych. W ten sposób radzono sobie z dyskomfortem życia codziennego, który na szczęście nie przeszkadzał pokonywać większych trudności w budowaniu wizerunku nowo powstałego Towarzystwa TEPIS. Entuzjaści idei, którymi byli głównie (acz nie wyłącznie!) członkowie Rady Naczelnej i Zarządów Kół, nie tracili energii na rzeczy mniej ważne i skupiali się na ważniejszych działaniach.

Przed wszystkim udawało się utrzymywać stały kontakt z Ministerstwem Sprawiedliwości, na początku polegający głównie na mało skutecznym nękanii urzędników MS. Ale w 1994 roku reformą statusu tłumaczy przysięgłych zainteresował się **dr Bohdan Zdziennicki**, ówczesny wiceminister sprawiedliwości, oraz **Bogusław Gruszczyński** – dyrektor Departamentu Organizacji i Informatyki MS. Rozpoczęła się dyskusja z tłumaczami przysięgłymi, którzy byli reprezentowani przez powstałą z inicjatywy TEPIS-u Radę STP-TEPIS, zaś od 1996 – Radę Tłumaczy Polskich. W skład Rady wchodził prezes STP, **Ewa Karska**, prezes PT TEPIS, **Danuta Kierzkowska**, oraz kierownicy czterech uniwersyteckich ośrodków prowadzących kształcenie tłumaczy: prof. dr hab. **Andrzej Kopczyński** z Instytutu Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, prof. dr hab. **Elżbieta Tabakowska** z Podyplomowych Studiów dla Tłumaczy Uniwersytetu Jagiellońskiego, **dr Witold Skowroński** ze Szkoły Tłumaczy i Języków Obcych Uniwersytetu Adama Mickiewicza w Poznaniu i prof. **dr James Hartzell** z Ośrodka Badań i Studiów Przekładowych Uniwersytetu Łódzkiego.

Rozpoczęta w roku 1994 dyskusja między środowiskiem tłumaczy a Ministerstwem Sprawiedliwości doprowadziła do opracowania kolejnych projektów i uchwalenia w 2004 roku **ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego**, którego rola – uprzednio jako pomocnika procesowego – została podniesiona do rangi zawodu. Chociaż ustawa ta była niewątpliwie krokiem naprzód w historii zawodu, jednak zawsze wymagała i do dnia dzisiejszego wymaga istotnych poprawek, co z kolei wymaga nieustannych zabiegów o bardziej skuteczne działania prawodawców, czym dynamicznie zajmuje się przez dwie ostatnie kadencje obecna Rada Naczelna PT TEPIS.

W tym miejscu nie mogę jednak pominąć pewnego wątku, dzisiaj już wyłącznie anegdotycznego, ale zapisanego w historii obrad Sejmu RP. Otóż dzisiejsza ustawa o zawodzie tłumacza przysięgłego długo była dyskutowana jako **"ustawa o zawodzie tłumacza publicznego"**. Geneza proponowanego przez TEPIS nowego tytułu "tłumacza publicznego" była taka, że jakimś cudem (a była to "epoka przedinternetowa" – rok 1993) dowiedziałam się o doskonale zorganizowanych "tłumaczach publicznych" w Argentynie i zachwyciłam się. W pierwszych rozmowach z przedstawicielami Ministerstwa Sprawiedliwości, którzy chcieli zostawić swój wyrazisty ślad w dziejach prawa polskiego, okazało się, że proponowany tytuł też przypadł im do gustu. Dla mnie ten tytuł przedstawicieli **zawodu osób zaufania publicznego (art. 17 Konstytucji RP)** kojarzył się ze szczytną funkcją tych, którzy działają w interesie publicznym. Niestety, myliłam się, bo wkrótce dowiedziałam się, że niektórzy Tepisjanie, zwłaszcza tłumaczki, mieli zupełnie inne skojarzenia: nie tyle z zaufaniem publicznym, co z instytucją publicznie dostępnej rozpusty.

Sama nigdy nie wpadłabym na takie skojarzenie, ale dowiedziałam się, że jedna z moich koleżanek jest zbulwersowana nowym tytułem, bo nie wyobraża sobie, co pomyśleliby ludzie, gdyby miała się przedstawiać jako : "tłumaczka publiczna". Zgroza. Jednak przypomniałam sobie, że kiedyś, już jako tłumaczka przysięgła, doświadczyłam w rozmowie telefonicznej z kolegą ze studiów jego dziwnej reakcji na moje słowa: "nie mogę rozmawiać, bo mam klienta". Kolega, który przewidział niepożądane skojarzenia słowa „klient” zarezerwowanego w najlepszym razie dla tzw. prywatnej inicjatywy, rozmawiając ze mną z ulicznej budki telefonicznej, powiedział wtedy szeptem: "nie mów tak głośno, bo tu stoją ludzie w kolejce i wszystko słyszą". Takie więc były powszechne skojarzenia pewnych pojęć ze starymi, czego na pewno nie lekceważyłabym, gdybym o nich wcześniej wiedziała. Dlatego odetchnęłam z ulgą, kiedy podczas obrad sejmowych jeden z posłów zaprotestował przeciwko nowemu tytułowi i proponował zachować stary, uzasadniając tym, że **tytuł "tłumacz przysięgły" ma wieloletnią tradycję** w prawie polskim. Natychmiast skwapliwie się z nim zgodziłam.

Entuzjastom Tepisjanom nie brakowało nigdy energii, aby tworzyć fundamentalne **zasady etyki i praktyki zawodowej zebrane w kolejnych kodeksach**, takich jak: Kodeks tłumacza sądowego (1991), Kodeks tłumacza przysięgłego (2005, 2011), Kodeks zawodowy tłumacza przysięgłego (2018). We współpracy z Wydawnictwem Translegis (d. Unitranslex i Wydawnictwem TEPIS) ukazała się seria zbiorów dokumentów paralelnych w języku angielskim, niemieckim, francuskim, polskim, włoskim, hiszpańskim i rosyjskim. W ramach tej inicjatywy wydawniczej następujący tłumacze przysięgli i specjalistyczni zaistnieli jako autorzy tych publikacji: **Zofia Rybińska, Barbara Antonowicz-Włazińska, Barbara Bosek-Szeska, Anna Michalska, Janusz Poznański, Teresa Skrodzka, Artur Kubacki, Barbara Górski, Anna Kuźnik i Beata Podleśny**. Uważam, że zarówno oni, jak i pozostali autorzy publikacji Wydawnictwa Translegis, na czele z autorem "Wstępu do teorii tłumaczenia" – Olgierdem A. Wojtasiewiczem, zasługują na okazywanie im na co dzień większego uznania i zapewnienie lepszej widzialności na stronie internetowej PT TEPIS. To właśnie ich osiągnięciami TEPIS powinien się szczycić najbardziej.

Wydawnictwo Translegis, którym zarządza **mój mąż Maciej Kierzkowski**, wydawało i nadal wydaje publikacje z zakresu teorii i praktyki tłumaczenia, w tym również 22 numery czasopisma specjalistycznego pod nazwą „**Lingua Legis**” (1994-2014). Czasopismo to było redagowane przeze

mnie pod czujnym okiem Pani **Profesor Kielar** do 2014 roku, zaś od 2015 roku - przez **dr Annę Jopek-Bosiacką** z ILS UW i dostępne online, ciągle pod auspicjami PT TEPIS.

Wydawnictwo powstało z mojej inicjatywy – jako pierwszej entuzjastki idei TEPIS-u i żony, której udało się nakłonić męża (nie bez oporów) do założenia już w grudniu 1989 roku własnej firmy, jeszcze przed wpisaniem Towarzystwa do rejestru stowarzyszeń. Firma miała służyć tłumaczom i nazywała się wtedy Wydawnictwo Unitranslex. Z czasem nasz entuzjazm wobec współpracującego z nami Towarzystwa był wyrażany w złotówkach, za które Wydawnictwo TEPIS pokrywało w latach 1993- 2005 koszty wydania kolejnych numerów kwartalnika **"Biuletyn TEPIS"** i przekazywanych gratisowo (sądom, ministerstwom i uczelniom) egzemplarzy kolejnych kodeksów w zamian za udzielone auspicje TEPIS-u zawarte w nazwie Wydawnictwa. Taki właśnie mechanizm wymyśliłiśmy sobie, aby materialnie wspierać TEPIS.

Na zdjęciu od prawej: mój nieoceniony mąż, Maciej Kierzkowski, ze współpracownikami Wydawnictwa Translegis: Małgorzatą Molendą i Pawłem Szulimem podczas międzynarodowej konferencji zorganizowanej przez TEPIS w Krakowie w 2014 roku.

Jako redaktor naczelna Wydawnictwa Translegis wspominam najbardziej twórczy okres jego działalności z sentymentem, ale też ze sporą satysfakcją płynącą z działań podejmowanych na rzecz środowiska tłumaczy. Na tym tle zabłąśli w „The Polish Law Collection” **doskonali tłumacze prawnicy języka angielskiego: Tomasz Rakk, Irena Grątkowska, Elżbieta Gołębiowska, Hanna Husak, Marek Gizmajer, Joanna Miler-Cassinno, Zofia Rybińska, Dorota Staniszevska-Kowalak, Ewa Dmyterko, Anna Setkowicz-Ryszka, Sylwia Bobel, Marta Tajchman i dr Tomasz Borkowski** – w jednej osobie terminolog i tłumacz zarządzający spójnością terminologiczną PLC oraz autor słownika Polterm. Nota bene: wszyscy wyżej wymienieni są nobilitowani występowaniem w towarzystwie Profesora O. A. Wojtasiewicza jako autora przekładu polskiego kodeksu cywilnego.

Muszę w tym miejscu jeszcze podkreślić szczególny udział **Profesora Wojtasiewicza**, który przekazał naszemu Wydawnictwu prawa autorskie do jego historycznej pracy pt. „Wstęp do teorii tłumaczenia”, jak również pozyskanie od **Andrzeja Voellnagla** praw autorskich do publikacji pt. „Jak nie tłumaczyć tekstów technicznych” oraz praw do książki **Mariusza Bęćławskiego** i jego czeskich współautorów: Miroslava Bazlika i Patrika Ambrusa pt. „The Grammatical Structure of Legal English”.

Owocem trzydziestoletniej działalności Wydawnictwa Translegis we współpracy z Towarzystwem TEPIS jest niewątpliwie **wzrost potencjału intelektualnego Tepisjan**: tego tworzonego i utrwalonego na papierze przez autorów publikacji i tego pozyskanego przez czytelników.

Patrząc wstecz, często sama nie wierzę, jak wiele ci tepisjańscy Entuzjaści mają za sobą dokonań. Rozmiar ich energii włożonej w codzienną działalność byłby trudny do wyobrażenia, gdyby nie zachowały się pewne statystyki. Na przykład: **statutowe zadanie "pogłębiania i szerzenia wiedzy"** w latach 1990-2014 było realizowane podczas 30 krajowych konferencji typu warsztatowego i 7 konferencji międzynarodowych, na których wygłoszono ponad 1200 referatów, nie licząc cyklicznych Warsztatów, Repetytoriów i Laboratoriów w **Warszawie, Krakowie, Sosnowcu, Szczecinie, Wrocławiu, Zielonej Gorze, Białymstoku i Lublinie**, jak również nie licząc akcji szkoleniowych w latach 2014-2020. W pierwszej dekadzie działalności TEPIS-u opracowano i wydano najwięcej zbiorów artykułów wygłoszonych na konferencjach i warsztatach.

Wspominając tę nieprawdopodobną dynamikę naszego działania, powiem tylko, że już w 1992 roku dotarliśmy do wszystkich najważniejszych dla nas instytucji i organizacji w kraju i za granicą. Byli to auspicjodawcy tego międzynarodowego Forum: **Międzynarodowa Federacja Tłumaczy, Biuro Integracji Europejskiej Urzędu Rady Ministrów RP, Instytut Lingwistyki Stosowanej Uniwersytetu Warszawskiego, Instytut Prawa Międzynarodowego UW, Międzynarodowa Organizacja Unifikacji Neologizmów Terminologicznych, Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich**.

Wydarzenie to zaowocowało wkrótce przejęciem naszej inicjatywy przez FIT w formie kolejnych konferencji z cyklu "Forum of Legal Interpreters and Translators" organizowanych już przez FIT co dwa lata: w Graz, Paryżu, Magdeburgu, Winterthur, Tampere, Belgradzie i Limie.

W pierwszej dekadzie działalności TEPIS dawał o sobie znać w całej Europie, a nawet poza nią. TEPIS reprezentowałam osobiście na konferencji ITI w **Londynie** (1990 – na zaproszenie Albina Tybulewicza) i na konferencji AICC w **Wiedniu** (1991 – na zaproszenie Liese Katchinki). Potem Tepisjanie z różnych okazji dotarli do: **Cambridge** (1992 – kurs British Council dzięki wsparciu **Elżbiety Łyszkowskiej**), **Brukseli** (1992 – staż KWE Marka Gizmajera i Hanny Husak, 1993 – staż Doroty Żołnierczyk, Doroty Staniszeńskiej-Kowalak, Dariusza Chmiela, Joanny Miler, Zofii Rybińskiej i Jolanty Komorowskiej. Razem z Barbarą Bosek i Markiem Gizmajerem pojechaliliśmy do **Brighton** (1993 – XIII Światowy Kongres FIT), aby tam być – w towarzystwie Albina Tybulewicza – świadkami przyjęcia TEPIS-u w poczet członków FIT, zaś na zaproszenie i na koszt Ambasady Australii reprezentowałam TEPIS na XIV Światowym Kongresie FIT w **Melbourne** (1996). Natomiast cała grupa Tepisjan dotarła do **Graz** (1998 – 3rd International LIT Forum) i do **Paryża** (4th International LIT Forum). Podróżowało się wtedy na własny koszt, najtańszymi środkami lokomocji, korzystając

z gościny życzliwych koleżanek: np. **Ellen Moermann** w Anglii i **Ireny Naharnowicz** w Australii . Dopiero w projektach UE Tepisjanie uczestniczyli już na koszt Komisji Europejskiej.

Prof. Andrzej Kopczyński (1935-2017)
twórca IPSKT UW

Naszym bardzo ważnym osiągnięciem było powstanie w 1998 roku nowego kierunku studiów pn. **Interdyscyplinarne Podyplomowe Studium Kształcenia Tłumaczy** Instytutu Lingwistyki Stosowanej UW. Był to w dużym stopniu owoc mojej wieloletniej współpracy i przyjaźni z **Profesorem Andrzejem Kopczyńskim**, który był zawsze życzliwie nastawiony do idei TEPIS-u. Natomiast dla mnie i moich koleżanek i kolegów Tepisjan wydarzenie to było kamieniem milowym, który dla każdego z nas stał się imperatywem intensywnego samokształcenia.

Ja już wtedy, a właściwie dopiero wtedy pisałam swoją pracę doktorską, zaś inni podjęli się prowadzić zajęcia warsztatowe lub wykłady dla słuchaczy IPSKT i musieli się do nich przygotować, co było dla każdego sporym wyzwaniem. **Na przykład Janusz Poznański** napisał wtedy – między innymi – doskonałą książkę pt. "Tłumacz w postępowaniu karnym" oraz opracował – wraz ze swoją żoną – scenariusz do filmu pt. "Sprawa Kelgrena". Janusz jest świetnym dydaktykiem, moim niezawodnym kolegą i osobą cieszącą się powszechną

sympatią i uznaniem. Jest modelowym przykładem Entuzjasty Idei TEPIS-u.

W drugiej dekadzie dziejów TEPIS-u z wielką radością patrzyliśmy, jak na naszych oczach **Młodzi Ambitni Tepisjanie** rośli nam wszystkim na chwałę, zdobywając tytuły naukowe w zakresie translatoryki: Łucja Biel, Anna Jopek-Bosiacka, Marta Czyżewska, Artur D. Kubacki, Aleksandra Matulewska, Tomasz Borkowski, kończąc dodatkowe studia podyplomowe: Anna Setkowicz-Ryszka i inni, studia prawnicze: Paweł Gugała – tłumacz przysięgły i adwokat zarazem. Piszę o tym ze szczególną satysfakcją, ponieważ sądzę, iż im też udzielił się entuzjazm starszego pokolenia, za który odpłacają się do dziś, aktywnie udzielając się w życiu naszego Towarzystwa.

Właściwie zawsze mieliśmy wiele powodów, żeby celebrować nasze osiągnięcia na Hieronimkach i z okazji jubileuszy. Taką okazją było świętowanie dwudziestolecia TEPIS-u, które postanowiliśmy obchodzić hucznie i radośnie. W tym celu zaprosiliśmy wszystkich najważniejszych dla nas Kolegów i Koleżanki z innych organizacji polskich i zagranicznych, których bawił Alosza Awdiejew. Ten niezwykle piosenkarz i autor tekstów kabaretowych, uosobienie inteligentnego poczucia humoru, został zaproszony przez nas jako bratnia dusza tłumaczy. Bowiem poza estradą prof. **dr hab. Aleksy Awdiejew**, językoznawca, zajmuje się od lat pragmalingwistyką i gramatyką komunikacyjną w Instytucie Rosji i Europy Wschodniej Uniwersytetu Jagiellońskiego.

Na zdjęciu poniżej od lewej: przewodniczący Kolegium Ekspertów PT TEPIS, dr Edward Szędzielorz (rusycysta) i jego Muzy: Anna Michalska (romanistka), Krystyna Kołodziej (germanistka) i Agnieszka Hein (anglistka) witający gości w czterech językach. Było uroczyste i wesoło.

Z okazji XX-lecia, podobnie jak podczas jubileuszowych obchodów w roku 2000 i 2005, a potem w roku 2014, czciliśmy osoby szczególnie zasłużone dla Towarzystwa, nadając im **tytuł Członka Honorowego PT TEPIS**. Byli wśród nich aktywni tłumacze, jak już wspomniany Witold Straus z STP i Zygmunt Stoberski z MOUNT, akademicy z UW: prof. Barbara Z, Kielar, prof. Andrzej Kopczyński, prof. Eugeniusz Piontek i prof. Jadwiga Konieczna-Twardzikowa z UJ, jak również liderzy zagranicznych organizacji zrzeszających tłumaczy: dr Rene Haeseryn i Liese Katschinka z FIT, Albin Tybulewicz z ITI, Leonid Gurevich i Rudolf Georkyan z Rosji, Eric Hertog z Belgii i Louise Rayar z Holandii. W 2014 roku uhonorowaliśmy tym tytułem liderów zawodu z krajów ościennych: Christiane Driesen i Andre Lindemanna z Niemiec, Christine Springer i Joannę Ziemska z Austrii, Ewę Gorgolową z Czech i Andreja Rady ze Słowacji.

Poza oficjalnymi uroczystościami trzeba tu powiedzieć, że obcowanie z tymi osobami, a właściwie zawsze niezwykłymi osobowościami, było dla nas nie tylko przyjemnością i zaszczytem, ale wielką przygodą, której opisanie zajęłoby wiele tomów. Okazjami do spotkań z naszymi wybitnymi koleżankami i kolegami były niewątpliwie **nasze konferencje międzynarodowe**. Na szczególne wspomnienie zasługuje The First International Forum of Legal Translators and Interpreters, nie ujmując walorów następnym forum z tego cyklu, z których trzeba wymienić fantastyczne III Międzynarodowe Forum Przekładu Prawniczego i Specjalistycznego zorganizowane w 1996 roku wspólnie z Podyplomowymi Studiami dla Tłumaczy przy Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie, czyli w osobistej współpracy z **prof. Elżbietą Tabakowską**. Z Panią

Profesor, wszechstronnym tłumaczem, translatorykiem i bardzo dobrą koleżanką, spotkałam się również tuż przed niezwykle udaną międzynarodową konferencją w Krakowie, zorganizowaną przez TEPIS pod tytułem "New Tasks for Legal Interpreters and Translators in the Enlarged Europe" w 2014 r. Na konferencję przyjechali przedstawiciele władz europejskich stowarzyszeń tłumaczy z **Anglii, Niemiec, Austrii, Czech, Słowacji, Słowenii i Rosji**. Oto zdjęcie z kolacji galowej dla uczestników konferencji u Hawełki na Rynku w Krakowie.

Od zarania dziejów TEPIS-u ściśle ze mną współpracowała **Zofia Rybińska** jako członek RN, autorka publikacji dla tłumaczy, nauczyciel tłumaczy w IPSKT oraz przedstawicielka PT TEPIS w instytucjach międzynarodowych – zawsze chętnie przeze mnie rekomendowana. Jako stojąca u steru TEPIS-u od 2014 roku zasługuje na uznanie za wszystkie osiągnięcia, zaś głównie za dynamikę działania i niepoddawanie się przeciwnościom losu, nawet w okresie pandemii. Należy oczywiście do naczelnych Entuzjastów Idei TEPIS-u. Chwalę naszą Panią Prezes, jednak wcale nie dlatego, że rytualnie obsypuje mnie jako matkę TEPIS-u kwiatami – za długo się znamy...

Joanna Miler-Cassino, obecna wiceprezes, rówieśniczka moich dzieci, zawsze szybko chłoneła wiedzę przekazywaną jej przez starszą koleżankę w mojej osobie, zwłaszcza jako redaktora "Biuletynu TEPIS". Szybko też poznała tajniki pracy redaktora i organizatora pracy społecznej, aby wkrótce po wielokroć mnie prześcignąć w wielu zakresach, co mnie cieszy. Z żalem odnotowuję, że od kilku lat nie współpracuję z Joanną tak blisko jak kiedyś, ponieważ obie działamy na różnych planetach, które wskutek niekorzystnych zjawisk astronomicznych znajdują się od kilku

lat w większej między sobą odległości. Mam nadzieję, że Pani Prezes Miler-Cassino nadal będzie zjednywać sobie ludzi swoją osobowością naczelnej Entuzjastki Idei TEPIS-u.

Dorota Staniszewska-Kowalak, wiceprezes TEPIS-u kilku kadencji do 2017 roku, zawsze była i jest do dzisiaj moją najbliższą koleżanką, obok **Teresy Skrodzkiej i Anny Michalskiej**. O każdej z nich można byłoby napisać książkę – zaskakująco niebanalną. Ale ja nie o tym. Muszę mianowicie powiedzieć, dlaczego tak sobie cenię Dorotę. Przede wszystkim dlatego, że przez wiele lat dobrze sprawdziliśmy się w bojach, wiele publikacji razem redagowaliśmy i ciągle coś nowego redagujemy. Cenię sobie Dorotę jako człowieka właśnie dlatego, że bywa krytyczna w sprawach nie tylko jej nieobojętnych i otwarcie o tym mówi, nawet gdy innym się to nie podoba. Ostatnio otrzymała dowód docenienia jej przez obecną Radę Naczelną, która wystąpiła o nadanie jej kolejnego odznaczenia państwowego, ponieważ zawsze należała i należy – wraz z Tereską i Anią – do naczelnych Entuzjastów Idei TEPIS-u. Natomiast osobiście cenię ją za to, że często podaje w wątpliwość (i słusznie!) sensowność moich poczynań, ale zawsze w najlepszych intencjach. I o to przecież chodzi.

Tepisianie – społecznicy, wolontariusze, idealisci – nie pracowali nigdy dla pieniędzy czy innych korzyści materialnych. Odróżniali się tym od innych, że wierzyli w celowość swojego trudu, ufali sobie nawzajem, szanowali się i po prostu... lubili się. Doceniali zalety i trud kolegów, tolerowali ich wady, wybacжали potknięcia... Tu muszę odpowiedzieć sceptykom, malkontentom i szydercom: macie rację, nie zawsze tak było, zdarzali się czasem tacy, którzy zachowywali się inaczej. Ale na szczęście bardzo rzadko, na zasadzie wyjątku, który potwierdza regułę. Ale przede wszystkim – nie o nich tu mowa.

W moich osobistych wspomnieniach opisuję głównie wrażenia i emocje Tepisjan wspólnie przeżyte jako bardzo piękne i ciągle niezatarte. Tym razem, po wielu latach tworzenia urzędowych pism i wygłaszania oficjalnych przemówień, pozwoliłam sobie – z piedestału seniorki – na mniej pompatyczny, ciepły list koleżeński do Tepisjan z tej jubileuszowej okazji.

Po opisanu dziejów tytułowego Dzieła, od chwili jego poczęcia, poprzez perypetie okresu rozwojowego, do dojrzałości i pełnego rozkwitu, dochodzę do przekonania, że źródłem wszystkich sukcesów naszego Towarzystwa była, jest i będzie **niewyczerpana wprost energia Entuzjastów Idei TEPIS-u**. Było to poczucie solidarności, które sprzyjało nawiązywaniu nowych kontaktów koleżeńskich i trwałych przyjaźni między tłumaczami, oraz świadomość godności zawodowej, która pomagała i zawsze będzie im pomagać w doskonaleniu kwalifikacji zawodowych i w osobistym rozwoju intelektualnym. Właśnie te wartości uważam za najcenniejszy dorobek Tepisjan w minionych trzydziestu latach.

Życzę Wam osobistej satysfakcji płynącej z owoców naszego wspólnego trudu, którymi zawsze niech będzie wzajemne, koleżeńskie uznanie i szacunek. Takie właśnie uznanie pragnę z tej jubileuszowej okazji wyrazić **wszystkim moim Koleżankom i Kolegom, którym serdecznie dziękuję** za przeżyte wspólnie ze mną troski i radości, wzloty i upadki, chwile zgody i niezgody... Dziękuję wszystkim wymienionym z nazwiska i tym, którzy nie zmieścili się w wybiórczej formule moich wspomnień, zapewniając, że dobrze pamiętam każdy odruch Ich koleżeńskiej życzliwości. Jestem wdzięczna za tę życzliwość, która jest i zawsze będzie największą nagrodą za mój skromny udział w działalności na rzecz tłumaczy.

SPOTKANIE Z MATTHIASEM KNEIPEM W SIEDZIBIE PT TEPIS

Dnia 3 lutego 2020 r. Rada Naczelna PT TEPIS zorganizowała spotkanie (w języku polskim) z MATTHIASEM KNEIPEM, niemieckim pisarzem, publicystą, poetą i referentem ds. Polski w Niemieckim Instytucie Spraw Polskich w Darmstadt. Sala siedziby była wypełniona do ostatniego miejsca. Prelegent czytał fragmenty swoich wierszy oraz esejów w tłumaczeniu na język polski. W czasie spotkania swoim ciepłym podejściem do Polski i Polaków wzbudził u słuchaczy bardzo pozytywne reakcje.

Dla tych osób, które nie mogły przybyć na spotkanie do siedziby, garść informacji o naszym Gościu: doktor Matthias Kneip urodził się w Ratzbonie, gdzie studiował germanistykę, slawistykę i politologię, był także lektorem języka i literatury niemieckiej na Uniwersytecie Opolskim. Pośredniczenie między kulturami Niemiec i krajów Europy Wschodniej, zwłaszcza Polski, to dla niego nie tylko ważna inspiracja literacka, ale także osobisty motyw, przejawiający się zarówno w jego publicystyce, jak i w poezji. Kneip jest autorem kilku książek o Polsce, m.in. *Reise in Westpolen. Orte, die Geschichte erzählen* (2016), *Reise in Ostpolen.*

Orte am Rand der Mitte (2011), *111 Gründe, Polen zu lieben* (2015) czy *Polen in Augenblicken. Miniaturen* (2019), a także tomików poezji, m.in. *Liebes-Verhältnisse* (2005) i *Grundsteine im Gepäck* (2002). Za swoje zasługi na polu krzewienia polsko-niemieckiej kultury został odznaczony m.in. Krzyżem Kawalerskim Orderu Zasługi RP oraz Nagrodą kulturalną „Śląsk” przyznaną przez Kraj Związkowy Dolna Saksonia.

W 2015 r. pojawiła się jego przedostatnia książka *111 powodów, aby pokochać Polskę*. W książce ukazanych jest ponad sto powodów, dla których warto co najmniej raz wybrać się do Polski. Oprócz tego w rozdziałach zatytułowanych: „Co kraj to obyczaj”, „Nowe i stare – kraj pod wpływem zmian”, „Nie do wiary” czy „To trzeba zobaczyć” Kneip obala wszelkie stereotypy i przedstawia współczesnych Polaków w kontekście europejskim.

W 2017 r. ukazało się tłumaczenie tej książki na język polski. Matthias Kneip w przedmowie do wydania polskiego pisze: „Znany tłumacz Karl Dedecius opisał kiedyś literaturę jako okno, przez które jeden naród może spojrzeć w oczy drugiemu. Książka *111 powodów, by kochać Polskę* była pierwotnie pomyślana właśnie jako takie okno dla niemieckiego czytelnika. Po jej przetłumaczeniu okazało się, że także czytelników pochodzących z Polski zaciekał Niemiec urodzony w Bawarii, dorastający w atmosferze bawarskich, śląskich i polskich obyczajów i tradycji, a przy tym wyznający miłość do ich kraju...”

Opr. Marta Czyżewska

SPOTKANIE STOWARZYSZEŃ ZRZESZAJĄCYCH TŁUMACZY

W dniu 28 lutego 2020 roku w siedzibie PT TEPIS w Warszawie odbyło się spotkanie stowarzyszeń zrzeszających tłumaczy. Przedstawiciele Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich (STP), Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy (LST), Stowarzyszenia Tłumaczy Polskiego Języka Migowego (STPJM), Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych (ZZTP) i PT TEPIS podsumowali działania minionego roku, rozmawiali o projekcie jednolitych wytycznych RODO dla tłumaczy oraz o organizacji Translating Europe Workshop na temat ochrony danych osobowych. Poruszono też problem przetargów, zwrócono uwagę na potrzebę większej integracji wszystkich organizacji zrzeszających tłumaczy oraz dyskutowano o możliwości utworzenia samorządu tłumaczy przysięgłych. Było to czwarte spotkanie stowarzyszeń zorganizowane z inicjatywy STP i PT TEPIS. Dla przypomnienia – pierwsze spotkanie z tego cyklu zorganizowało STP, kolejne – PSTK i LST. Spotkanie to po raz kolejny pokazało, że takie inicjatywy są bardzo potrzebne.

Od lewej: Wojciech Gilewski (STP), Monika Ordon-Krzak (STP); Katarzyna Diehl (STP), Aneta Trust (ZZTP), Zofia Rybińska (PT TEPIS), Agnieszka Nowińska (PSTK), Irmina Daniłowska (LST), Joanna Miler-Cassino (PT TEPIS), Stefania Bogaerts (LTS), Anna Butrym (STL), Magda Schromova (STPJM), Jerzy Wrzesiński (ZZTP), Paweł Gugała (PT TEPIS)

ŻEGNAMY SIĘ Z PANIĄ MARIĄ PIASECKĄ I WITAMY WŚRÓD NAS PANIĄ EWĘ ŁUCZYŃSKĄ-GUT

Pani Maria Piasecka, która jako Kierownik Biura PT TEPIS z wielkim oddaniem pracowała w naszym Towarzystwie prawie przez 30 lat, pożegnała się z nami w lutym tego roku. Pani Maria wspierała nie tylko Radę Naczelną i Koła Terenowe PT TEPIS, ale – doskonale znając sprawy tłumaczy – zawsze służyła życzliwą pomocą naszym członkom i reagowała na każdą ich prośbę czy pytanie. Jej zasług nie sposób wyliczyć. Niestrudzona pani Maria całym sercem angażowała się w sprawy PT TEPIS, wspierała nas także w chwilach krytycznych dla Towarzystwa, kiedy udzieliła Radzie Naczelnej schronienia w czasie poszukiwania obecnej siedziby. Była z nami na większości szkoleń, na wszystkich spotkaniach noworocznych i konferencjach – poza ostatnią w październiku 2019 r. Dziękujemy naszej wspaniałej pani Marii za te wszystkie lata pracy, życzymy zdrowia i radości w realizowaniu dalszych planów i marzeń.

Jednocześnie witamy panią Ewę Łuczyńską-Gut, która z ogromnym zaangażowaniem i energią przejęła i wykonuje wszystkie obowiązki Kierownika Biura PT TEPIS. Cieszymy się, że chce nas wszystkich wspierać i że Państwo dajecie już jej dowody sympatii i życzliwości.

CIESZY NAS ZGODA NA KORZYSTANIE Z LOGOTYPU PROGRAMU WIELOLETNIEGO „NIEPODLEGŁA” NA LATA 2017-2022

Jubileusz 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego i 30-lecia PT TEPIS przypada na okres obchodów setnej rocznicy odzyskania niepodległości i odbudowy polskiej państwowości.

Z inicjatywy prezes Zofii Rybińskiej nasze Towarzystwo uzyskało zgodę na korzystanie z identyfikacji wizualnej Programu Wieloletniego „Niepodległa” na lata 2017-2020 w odniesieniu do wspomnianych Jubileuszy. Ta piękna identyfikacja wizualna Programu Wieloletniego „Niepodległa” została zainspirowana pismem samego Józefa Piłsudskiego. Spośród rękopisów Marszałka wybrano fragmenty zawierające słowo „niepodległa” i „niepodległość”, a następnie poddano je obróbce cyfrowej. W ten sposób uzyskano znak słowno-graficzny, który spina kłamrą odległe wydarzenia 1918 roku z dniem dzisiejszym. Zachęcamy do zapoznania się z pismem pani prezes i jego uzasadnieniem.

The image shows the word "niepodległa" written in a highly stylized, red cursive script. The letters are interconnected and flow together, with a prominent flourish at the end of the word. The color is a vibrant red.

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Prez. nr 3/20

Warszawa, 26 lutego 2020 r.

Pan Jan Kowalski
Dyrektor Biura Programu Niepodległa
ul. Jasna 24
00-054 Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACION
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

Szanowny Panie Dyrektorze!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, organizacja pożytku publicznego, zrzeszające największą liczbę tłumaczy przysięgłych w Polsce, wnosi o wyrażenie zgody na korzystanie z logo „Niepodległa” w odniesieniu do obchodów 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego w niepodległej Polsce, połączonych z obchodami 30-lecia PT TEPIS.

Rok 2020 jest dla tłumaczy przysięgłych niezwykle ważnym rokiem, gdyż w tym roku przypada setna rocznica uchwalenia ustawy z dnia 16 lipca 1920 roku zmieniającej *ustawę o postępowaniu karnym dla b. zaboru austriackiego* (Dz. U. Nr 67, poz. 453) oraz rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w porozumieniu z Ministrem Skarbu z dnia 7 sierpnia 1920 roku w przedmiocie wynagrodzenia świadków, znawców i tłumaczy w postępowaniu karnym (Dz.U. Nr 75, poz. 515 z późn. zm.), które to akty prawne stanowią symboliczny początek historii zawodu tłumacza przysięgłego w niepodległej Polsce.

Od odzyskania przez Polskę niepodległości, działając jako pomocnicy organu procesowego, tłumacze przysięgli włączali się w proces odbudowy polskiej państwowości, wspierali organy ścigania i wymiaru sprawiedliwości, umożliwiając w postępowaniu przygotowawczym i sądowym porozumienie nie tylko z cudzoziemcami, ale i obywatelami ówczesnej Polski.

W minionym stuleciu status, rola i zakres działania tłumaczy przysięgłych ulegały zmianom wraz ze zmianami ustrojowymi. W roku 2004 funkcja tłumacza przysięgłego podniesiona została do rangi zawodu na mocy ustawy z dnia 25 listopada 2004 o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz.U. 2004 nr 273, poz. 2702, ze zm.). Tłumacze przysięgli nie są pracownikami organów wymiaru sprawiedliwości, jednak wykonują czynności zeczone im przez sądy, prokuratury, policję oraz inne organy administracji publicznej, a także prywatnych zleciłodawców. Należy podkreślić, że zawód tłumacza przysięgłego ma charakter zawodu zaufania publicznego i niezwykle odpowiedzialnej służby publicznej, bowiem zgodnie z art. 15 ww. Ustawy tłumacz przysięgły nie może odmówić wykonania tłumaczenia w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej. Wpis na listę tłumaczy przysięgłych jest możliwy po pomyślnym zdaniu bardzo trudnego egzaminu państwowego.

Tłumacze przysięgli wypracowali zasady deontologii zawodowej i podlegają odpowiedzialności zawodowej, cywilnej i karnej w związku z wykonywanym zawodem.

Od trzydziestu lat Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS promuje wśród tłumaczy przysięgłych wiedzę o zawodzie, ideę świadczenia usług w sposób profesjonalny, etyczny i odpowiedzialny oraz wspiera tłumaczy w wypełnianiu ustawowego obowiązku doskonalenia kwalifikacji zawodowych, a także świadczenia usług zgodnie z wypracowanym przez PT TEPIS *Kodeksem zawodowym tłumacza przysięgłego*.

PT TEPIS • ul. Emili Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa

www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl

Organizacja pożytku publicznego KRS 77489 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 45 1020 1026 0000 1502 0117 5983

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Docenienie roli, jaką tłumacze przysięgli odgrywali w okresie minionych 100 lat, w jubileuszowym roku uchwalenia pierwszych polskich aktów poświęconych tłumaczom przysięgłym jest zatem niezwykle ważne. Włączenie obchodów 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego w niepodległej Polsce, połączonych z obchodami 30-lecia PT TEPIS – wpisuje się w Program „Niepodległa” i – poza docenieniem historii i roli tłumaczy przysięgłych – niewątpliwie przyczyni się do wzmocnienia wspólnoty zawodowej jak i obywatelskiej.

Towarzystwo TEPIS obchodzić będzie ten doniosły jubileusz m.in. w ramach konferencji poświęconej stułetniej historii tłumaczy przysięgłych, którą planujemy na 17-18 października 2020 r., akcji doskonalenia zawodowego i akcji integracyjnych, trwających cały rok i prowadzonych zarówno przez Radę Naczelną Towarzystwa, jak i Kola Terenowe PT TEPIS. Wszelkie informacje o tych wydarzeniach będziemy publikować na stronie internetowej Towarzystwa: www.tepis.org.pl, a także na profilu FB.

Podczas tych wydarzeń będziemy podkreślać różne aspekty pracy tłumaczy, wyzwać poczucie jedności grupy zawodowej, a także inspirować do ambitnego myślenia o dobru wspólnym, odpowiedzialności za wykonywaną pracę, poszanowaniu praw człowieka oraz solidarności.

Dlatego też prosimy o wyrażenie zgody na korzystanie z logo „Niepodległa” w odniesieniu do obchodów 100-lecia zawodu tłumacza przysięgłego w niepodległej Polsce, połączonych z obchodami 30-lecia PT TEPIS.

Z pozdrowieniami

Zofia Rybińska
prezes

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACCA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-568 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 475 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133460
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5963

STARANIA O POPRAWĘ SYTUACJI TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH I SPECJALISTYCZNYCH W ZWIĄZKU Z PANDEMIĄ KORONAWIRUSA

Już w pierwszych dniach po ogłoszeniu stanu zagrożenia epidemicznego w związku z pandemią koronawirusa, kiedy „świat wyszedł z ram” i nie bardzo było wiadomo w jakim kierunku rozwinię się sytuacja, tak dramatyczna dla naszego zdrowia i spraw zawodowych, PT TEPIS natychmiast zareagowało i wystosowało w imieniu naszej grupy zawodowej pismo do prezesa Rady Ministrów z prośbą o objęcie tłumaczy programem pomocy publicznej w celu zminimalizowania skutków zaistniałej sytuacji. Jednocześnie Towarzystwo wyraziło gotowość wspólnego wypracowania instrumentów wsparcia dla tłumaczy, a następnie ich skutecznego wdrożenia, by tłumacze mogli przetrwać tę kryzysową sytuację.

Podjęliśmy również szereg działań wraz z innymi stowarzyszeniami reprezentującymi polskich tłumaczy, aby naświetlić organom władzy państwowej specyfikę pracy tłumacza i zabiegać o skuteczną osłonę dla naszej grupy zawodowej w ramach tarczy antykryzysowej. Poniżej zamieszczamy odnośne pisma do premiera i ministra sprawiedliwości.

Zródło: <https://www.google.com/imgres?imgurl=http%3A%2F%2Fradio.opole.pl>

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Nr Prez. 4 /2020

Warszawa, dnia 10 marca 2020 r.

Pan Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIB

Szanowny Panie Premierze!

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSESSMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIB

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIB z niepokojem obserwuje sytuację związaną z wystąpieniem koronawirusa w naszym kraju. W wyniku zagrożenia zachorowaniem na COVID-19 odwoływane są masowo konferencje, spotkania i inne wydarzenia wymagające obecności tłumacza, w tym przysięgłego, co oznacza utratę zarobków i środków do życia tłumaczy.

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREINIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIB

W innych państwach rządy przyjmują środki łagodzące wpływ tej sytuacji kryzysowej na poszczególne branże.

W związku z tak wyjątkową sytuacją zwracamy się do Pana Premiera z wnioskiem o objęcie tłumaczy programem pomocy publicznej w celu zminimalizowania skutków zaistniałej sytuacji.

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIB

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIB deklaruje jednocześnie gotowość do wypracowania instrumentów wsparcia dla tłumaczy, a następnie ich skutecznego wdrożenia, by tłumacze mogli przetrwać tę kryzysową sytuację.

Zachowując zasady wzmożonej ostrożności niniejsze pismo wysyłamy drogą mailową.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
prezes

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIB

Do wiadomości:

- Pan Zbigniew Ziobro, Minister Sprawiedliwości i Prokurator Generalny
- Pan Karol Dalek, Zastępca Dyrektora Departamentu Zawodów Prawniczych, Ministerstwo Sprawiedliwości
- Pan Bolesław Cieślak, Naczelnik Wydziału Tłumaczy Przysięgłych, Ministerstwo Sprawiedliwości

ASOCIACION
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIB

PT TEPIB • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-688 Warszawa

www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl

Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480

Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

6 marca 2020 r.

Szanowny Panie Premierze,

PSTK

zwracamy się do Pana / Pani jako organizacje reprezentujące polskich tłumaczy –kilkunastotysięczną grupę głównie mikroprzedsiębiorców i samozatrudnionych, których działalność zarobkowa, w oczywisty sposób związana z wymianą międzynarodową, stała się z dnia na dzień niemożliwa w okolicznościach pandemii COVID-19.

Cieszymy się, że władze RP są świadome dramatycznego położenia, w jakim się znaleźliśmy: czasowe zwolnienie z obowiązku płacenia składek na ZUS byłoby znacznym odciążeniem w warunkach całkowitej lub prawie całkowitej utraty przychodów. Chcielibyśmy jednak zwrócić Pana / Pani uwagę na sezonowość obrotu gospodarczego w naszej branży oraz szereg innych właściwych dla niej czynników. Uważamy, że ta specyfika powinna znaleźć odzwierciedlenie w sposobie określania spadku obrotów decydującym o uzyskaniu wsparcia.

Działalność zawodowa tłumaczy zależy od intensywności współpracy międzynarodowej. Dla tłumaczy konferencyjnych miesiące wiosenne (marzec-czerwiec) i jesienne (wrzesień-listopad) to zwyczajowo okresy wzmożonej pracy. Nasza działalność „zamiera” z kolei zimą i latem, w czasie ferii i wakacji szkolnych. W tym roku luty był miesiącem ferii aż w 11 województwach. Z kolei w pierwszej połowie marca z racji naturalnego cyklu rocznego wielu z nas mogło już odnotować przychody wyższe niż w lutym. Od ogłoszenia stanu zagrożenia epidemicznego (14.03.2020) anulowane zostały natomiast praktycznie wszystkie zamówienia na najbliższe miesiące, nowe nie zostały złożone. Nie wiemy też, jak długo taki stan się utrzyma. Dlatego **spadek obrotów marzec-luty 2020 nie jest reprezentatywnym miernikiem naszej aktualnej sytuacji ekonomicznej.**

Także tłumacze pisemni obserwują znaczny spadek liczby zleceń od klientów indywidualnych i firm z powodu obecnych zakłóceń gospodarki, bezprecedensowego spadku międzynarodowej i krajowej wymiany handlowej, turystycznej i transportowej wskutek zamknięcia granic i ograniczeń w przemieszczaniu się ludności. Odczuwamy gwałtowne spowolnienie czy wręcz kryzys spowodowany zamykaniem fabryk i zakładów, hoteli, centrów handlowych, itp. Widać pogorszenie klimatu inwestycyjnego na skalę globalną. Tłumacze przysięgli utracili również przychody w związku z zamknięciem lub znacznym ograniczeniem pracy urzędów, sądów i innych instytucji publicznych.

W branży tłumaczeniowej (i nie tylko) mamy też do czynienia z takimi mechanizmami jak rozliczenia miesięczne (np. fakturę za zlecenia

lutowe wystawia się w marcu). Teraz istotnym czynnikiem są opóźnione płatności, a czasem wręcz wstrzymane do odwołania; powoduje to „zatory” płatnicze i niemożność regulowania zobowiązań przez osoby samozatrudnione i mikroprzedsiębiorców. Prosimy również wziąć pod uwagę, że zależy nam nie tylko od tego, jakie regulacje czy restrykcje wprowadzane są w Polsce, ale i w innych krajach.

W naszej ocenie negatywny wpływ zakłóceń gospodarczych na rynek tłumaczeń zaczniemy odczuwać najsilniej od kwietnia-maja bieżącego roku. **W związku z powyższym proponujemy zniesienie kryterium porównawczego marzec-luty, a jeśli będzie ono niezbędne, proponujemy wprowadzenie kryterium porównawczego rok do roku, zaczynając od kwietnia (kwiecień 2020-kwiecień 2019 lub maj 2020-maj 2019).** Uważamy, że takie rozwiązanie będzie sprawiedliwe dla wszystkich samozatrudnionych i mikroprzedsiębiorców.

Pragniemy, aby tarcza antykryzysowa była dla nas skuteczną osłoną. Dlatego liczymy na zrozumienie. Wierzymy, że w podobnej sytuacji znajduje się też wielu przedstawicieli innych sektorów. Dlatego w imieniu całej branży tłumaczeniowej prosimy o elastyczne podejście. Dzięki temu niezbędna pomoc mogłaby trafić do większej liczby bardzo jej teraz potrzebujących przedsiębiorców i ich rodzin.

Łączymy wyrazy szacunku,

(w kolejności alfabetycznej)

Bałtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy BST Łukasz Mrzygłód Prezes Zarządu (-)

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy LST Irmína Daniłowska Prezes Zarządu (-)

Polskie Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych PSTK Agnieszka Nowińska Prezes (-)

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS Zofia Rybińska Prezes (-)

Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich STP Monika Ordon-Krzak Prezes Zarządu (-)

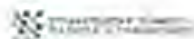
Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce Jan Bukowski Przewodniczący (-)

POLSKIE STOWARZYSZENIE
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH
I SPECJALISTYCZNYCH TERE

1991

Lublin, 30 marca 2020 r.

Szanowny Pan
Zbigniew Ziobro
Minister Sprawiedliwości
Prokurator Generalny

[ze względów bezpieczeństwa pismo wysłano wyłącznie e-mailem]

Szanowny Panie Ministrze,

W tych wyjątkowych okolicznościach wywołanych pandemią COVID-19, w imieniu reprezentowanych przez nas organizacji zrzeszających tłumaczy, zwracamy się do Pana z prośbą o włączenie tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego do systemu elektronicznego dostępu i obiegu dokumentów sądowych. Temat ten był już wcześniej sygnalizowany podczas prac Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego powołanego przy Pana resortcie. I o ile jeszcze dwa lata temu mógł on się wydawać zadaniem drugoplanowym, o tyle dzisiaj w sytuacji bezpośredniego zagrożenia zdrowia i życia ludzi na skutek kontaktu z zakażonymi osobami nabiera on zupełnie nowego czy wręcz priorytetowego wymiaru. Zadanie to w tym momencie jest zdecydowanie ułatwione, gdyż infrastruktura już istnieje, wystarczy ją tylko rozszerzyć o tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego.

Postulujemy o dostęp do danych spraw zamieszczonych na Portalu Informacyjnym Sądów na wzór osób występujących w roli pełnomocnika zawodowego w zakresie niezbędnym do rzetelnego wykonania tłumaczenia poświadczonego, które każdorazowo może być indywidualnie ustalane z sędzią prowadzącym postępowanie. Weryfikacja uprawnień mogłaby się odbywać w przypadku tłumaczy przysięgłych poprzez Wydział Tłumaczy Przysięgłych Ministerstwa Sprawiedliwości, który dysponuje aktualną listą tłumaczy przysięgłych, natomiast w przypadku biegłych w zakresie języka migowego poprzez Urzędy Wojewódzkie a sam dostęp dodatkowo autoryzowany przy pomocy Profilu Zaufanego.

Korzyści z umożliwienia dostępu do Portalu Informacyjnego Sądów dla tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego:

- bezpieczeństwo pracowników sądów, tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego oraz danych;
- podniesienie efektywności pracy sądów, tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego oraz kontroli nad aktami sprawy;
- zwiększenie dyspozycyjności tłumaczy przysięgłych, którzy czas poświęcany na przejazd do sądu, żeby zapoznać się z aktami sprawy mogą przeznaczyć na zapoznanie się z przedmiotowymi aktami sprawy lub też wykonać inne tłumaczenie na rzecz organów wymiaru sprawiedliwości;
- rzetelne wykonanie tłumaczenia poświadczonego szczególnie w dziedzinach, które wymagają specjalistycznego przygotowania;
- sprawne przeprowadzenie procesu sądowego.

Postulujemy również o włączenie tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego do Elektronicznego Systemu Doręczania Korespondencji w zakresie związanym z powoływaniem tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego do wykonania tłumaczenia. Weryfikacja i autoryzacja uprawnień mogłaby się odbywać analogicznie jak w przypadku dostępu do Portalu Informacyjnego Sądów.

Korzyści z włączenia tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego do Elektronicznego Systemu Doręczania Korespondencji:

- bezpieczeństwo pracowników sądów, tłumaczy przysięgłych i biegłych w zakresie języka migowego ;
- oszczędność czasu – elektroniczne doręczanie umożliwia szybkie przesyłanie dokumentów do określonych użytkowników, usprawnia proces komunikacji i realizacji prac związanych z tłumaczeniem;
- oszczędność miejsca – dzięki digitalizacji dokumentów nie trzeba przechowywać w archiwach szaf pełnych dokumentów w wersji papierowej;
- bezpieczeństwo – możliwość wykonania kopii zapasowej wszystkich dokumentów i łatwego odzyskania ich w razie awarii czy zdarzenia losowego, zminimalizowanie ryzyka popełnienia błędów ludzkich i dostępu osób niepowołanych do danych wrażliwych, kontrola dostępu do systemu;
- zmniejszenie kosztów – obniżenie wydatków na obsługę administracyjną, opłaty pocztowe, poprawienie wydajności pracy.

W zaistniałej sytuacji byłoby również wskazane, aby organa wymiaru sprawiedliwości zaczęły masowo korzystać z możliwości, jaką daje Art. 18 ust. 1a ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, który mówi „Tłumacz przysięgły może, za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego, poświadczyć tłumaczenie lub odpis pisma w postaci elektronicznej”. Sąd lub prokuratura może wydrukować tłumaczenie wykonane w takiej formie i poświadczyć jego zgodność z oryginałem, co usprawnia cały proces i zapewnia bezpieczeństwo dla obu stron.

Powyżej wymieniliśmy tylko najważniejsze z korzyści płynących z realizacji naszych postulatów. Głęboko wierzymy, że po analizie zyskają one Pana aprobatę i znajdą odzwierciedlenie w praktyce.

Ze swojej strony, jako organizacje zrzeszające tłumaczy, deklarujemy pełną gotowość do udzielenia wszelkiej niezbędnej pomocy, żeby cel jakim jest sprawne i bezpieczne funkcjonowanie organów wymiaru sprawiedliwości, również w okresach szczególnego zagrożenia zdrowia i życia ludzi, było możliwe.

Prosimy o przyjęcie, Szanowny Panie Ministrze, naszych najwyższych wyrazów szacunku,

Białtyckie Stowarzyszenie Tłumaczy, Łukasz Mrzyglód, Prezes Zarządu (-)

Lubelskie Stowarzyszenie Tłumaczy, Irmína Daniłowska, Prezes Zarządu (-)

Polskie Stowarzyszenie Tłumaczy Konferencyjnych, Agnieszka Nowińska, Prezes (-)

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Zofia Rybińska, Prezes (-)

Stowarzyszenie Tłumaczy Polskich, Monika Ordon-Krzak, Prezes (-)

Stowarzyszenie Tłumaczy Polskiego Języka Migowego, Aleksandra Kalata-Zawłocka, Prezes (-)

Związek Zawodowy Tłumaczy Przysięgłych w Polsce, Jan Bukowski, Przewodniczący (-)

Do wiadomości:

1/ Karol Dalek – Przewodniczący Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego

2/ Marek Zagórski – Minister Cyfryzacji

STARANIA W SPRAWIE KWALIFIKOWANEGO PODPISU ELEKTRONICZNEGO

PT TEPIS wraz z innymi stowarzyszeniami podjęło starania w sprawie umożliwienia tłumaczom przysięgłym poświadczania kwalifikowanym podpisem elektronicznym tłumaczeń wykonywanych dla organów wymiaru sprawiedliwości, co okazało się szczególnie potrzebne w związku z trwającym zagrożeniem COVID-19. Podkreślamy, że ustawa z dnia 25.11.2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego przewiduje takie rozwiązanie. Poniżej zamieszczamy pisma w tej sprawie i liczymy na korzystne dla nas rozwiązanie tej coraz pilniejszej kwestii.

Źródło: <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fwww.elektronicznypodpis.pl>

Warszawa, 29 kwietnia 2020 r.

Szanowny Panie Ministrze!

Pan Marek Zagórski
Minister Cyfryzacji
tylko w wersji elektronicznej

Ustawa z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (tekst jedn. Dz.U. z 2019, poz. 1326) przewiduje w art.18.1a możliwość poświadczenia tłumaczenia lub odpisu pisma w postaci elektronicznej za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego. Mimo delegacji zawartej w art. 18.1b, wyżej wymienionej ustawy nie pojawiły się jak dotąd rozporządzenia ministra właściwego do spraw gospodarki w porozumieniu z Ministrem Sprawiedliwości, określające warunki techniczne i organizacyjne potwierdzenia i obsługi danych zamieszczanych w certyfikatach kwalifikowanych wydanych dla tłumaczy przysięgłych, dla celów identyfikacji tłumaczy przysięgłych na potrzeby zapewnienia odpowiedniego bezpieczeństwa podpisu elektronicznego przy wykonywaniu zadań tłumacza przysięgłego.

Mimo braku wskazanego rozporządzenia wielu tłumaczy korzysta z podpisu kwalifikowanego wykonując tłumaczenia dla klientów indywidualnych na zasadach ogólnych. Problematiczna jest jednak kwestia przyjmowania i akceptowania tłumaczenia poświadczonego podpisem kwalifikowanym przez sądy, organy administracji państwowej.

Zwracamy się zatem z wnioskiem o informację na temat etapu zaawansowania prac dotyczących możliwości wykonywania przez tłumaczy przysługującego im ustawowego uprawnienia przewidzianego w art. 18.1., tj. korzystania przez tłumaczy przysięgłych z podpisu elektronicznego w celu wykonywania tłumaczenia w postępowaniu przygotowawczym, sądowym.

W obecnej sytuacji zagrożenia Covid-19 kwestia poświadczenia tłumaczenia podpisem kwalifikowanym nabiera szczególnej wagi, dlatego też prosimy o odpowiedź w trybie pilnym.

Jednocześnie deklarujemy gotowość do udziału w wypracowaniu rozwiązań korzystnych dla współpracy tłumaczy przysięgłych i organów administracji państwowej oraz organów wymiaru sprawiedliwości.

Z poważaniem

Lukasz Mrzygłód (-) prezes Bałtyckiego Stowarzyszenia Tłumaczy
Irmína Daniłowska (-) prezes Lubelskiego Stowarzyszenia Tłumaczy
Zofia Rybińska (-) prezes Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
Agnieszka Nowińska (-) prezes Polskiego Stowarzyszenia Tłumaczy Konferencyjnych
Monika Ordon-Krzak (-) prezes Stowarzyszenia Tłumaczy Polskich
Artur Jan Bukowski (-) prezes Związku Zawodowego Tłumaczy Przysięgłych w Polsce

Do wiadomości:

Pan Zbigniew Ziobro Minister Sprawiedliwości
Pani Jadwiga Emilewicz Wicepremier, Minister Rozwoju

MINISTERSTWO
ROZWOJU

DEPARTAMENT
PRAWNY

Data: 18 maja 2020
Znak sprawy:

IK: 1238319

Pan
Artur Grajewski
Dyrektor Departamentu
Legislacyjnego Prawa Cywilnego
Ministerstwa Sprawiedliwości

Szanowny Panie Dyrektorze,

w związku z pismem z 29 kwietnia 2020 r. organizacji zrzeszających tłumaczy przysięgłych dotyczącym rozważenia podjęcia inicjatywy legislacyjnej w zakresie rozporządzenia, którego możliwość wydania przewiduje art. 18 ust. 1b ustawy z 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. 2019 r. poz. 1326), (dalej: „uztp”), zwracam się z uprzejmą prośbą o wyrażenie stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości, co do przedmiotowej inicjatywy.

Należy wskazać, że zgodnie z art. 18 ust. 1a uztp tłumacz przysięgły może, za pomocą kwalifikowanego podpisu elektronicznego, poświadczyć tłumaczenie lub odpis pisma w postaci elektronicznej.

Elektroniczna forma uwierzytelniania dokumentów tłumaczeń staje się coraz bardziej powszechna. W przeciwieństwie bowiem do tradycyjnej formy pisemnej nie wymaga konieczności podpisania i opieczętowania każdej strony tłumaczonego dokumentu, co przy wielostronicowych tekstach jest czasochłonne. Należy dodać, że przesyłanie dokumentu w formie elektronicznej odbywa się za pośrednictwem poczty elektronicznej. Powyższe zdecydowanie przyspiesza procedurę uzyskania tłumaczenia przez zamawiającego, a jednocześnie pozwala na ograniczenie kosztów prowadzenia działalności gospodarczej, w tym kosztów wysyłki.

W obecnym stanie prawnym tłumacze przysięgli pracują w oparciu o uztp, jak również ogólne przepisy dotyczące kwalifikowanego podpisu elektronicznego tj. ustawę z dnia 5 września 2016 r. o usługach zaufania oraz identyfikacji elektronicznej (Dz. U. z 2019 r., poz. 162, z późn. zm.) i rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 910/2014 z dnia 23 lipca 2014 r. w sprawie identyfikacji elektronicznej i usług zaufania w odniesieniu do transakcji elektronicznych na rynku wewnętrznym oraz uchylające dyrektywę 1999/93/WE.

Wydanie rozporządzenia określającego warunki techniczne i organizacyjne potwierdzania i obsługi danych zamieszczanych w certyfikatach kwalifikowanych, wydawanych dla tłumaczy przysięgłych pozwoli ujednoczyć praktykę w tym zakresie, a ponadto ustandaryzuje kwestię przyjmowania i akceptowania tłumaczeń poświadczonych podpisem kwalifikowanym przez organy administracji publicznej, czy organy wymiaru sprawiedliwości.

W ocenie Departamentu Prawnego Ministerstwa Rozwoju należałoby rozważyć wprowadzenie do podpisu elektronicznego, oprócz danych identyfikujących posiadacza, także informacji o przysługiwaniu statusu tłumacza przysięgłego określonego języka wraz z numerem wpisu na liście. Zasadne wydaje się także określenie formatu plików i sposobu ich przesyłania, jak również wprowadzenie tzw. znakowania czasem, pozwalającego ustalić dokładną datę i godzinę sporządzenia tłumaczenia oraz doprecyzowanie procedury

potwierdzania przez podmiot świadczący usługi certyfikacyjne posiadania przez daną osobę statusu tłumacza przysięgłego, w tym zapewnienie możliwości uzyskania stosownego zaświadczenia z Ministerstwa Sprawiedliwości także w formie elektronicznej.

Zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie stanowiska Ministerstwa Sprawiedliwości co do przedmiotowej inicjatywy legislacyjnej w terminie do dnia 1 czerwca 2020 r.

Z poważaniem
Aneta Mijał
zastępca dyrektora departamentu

[podpisano elektronicznie]

Załączniki:

1. Pismo z 29 kwietnia 2020 r.

Do wiadomości:

Pani Ewa Łuczyńska-Gut – adres mail: tepis@tepis.org.pl
Kierownik Biura
Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS
- tylko w wersji elektronicznej

Sprawę prowadzi: Maurycy Palejczyk
E-mail: Maurycy.Palejczyk@mr.gov.pl
Telefon: 22 411 92 90

ZGŁOSZENIE ZAWODU TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO DO KLASYFIKACJI ZAWODÓW I SPECJALNOŚCI

Choć zawód tłumacza przysięgłego istnieje od 2005 roku, nie znalazł się dotychczas w klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy. Zauważywszy to niedopatrzenie, prezes Zofia Rybińska zwróciła się do Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z wnioskiem o wpisanie zawodu tłumacza przysięgłego do klasyfikacji prowadzonej przez MRPiPS. Zrobiliśmy to w porę, bo jak wynika z odpowiedzi, MRPiPS planuje w 2021 r. rozpocząć nowelizację rozporządzenia i zawód tłumacza przysięgłego pojawi się w grupie elementarnej: 2643 Filolodzy i tłumacze w pozycji 264305. Wniosek PT TEPIS poparło Ministerstwo Sprawiedliwości. Spodziewamy się, że umieszczenie zawodu TP w tej klasyfikacji przyczyni się do większej liczby badań i analiz dotyczących tłumaczy przysięgłych.

Źródło: <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2F123tlumacz.pl>

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULITA
CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
RADA NACZELNA

Prez, nr 3/20

Warszawa, 19 lutego 2020 r.

Pani Dyrektor dr Ewa Flaszynska
Departament Rynku Pracy
Ministerstwo Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej
ul. Nowogrodzka 11
00-513 Warszawa

POLISH SOCIETY
OF SWORN
AND SPECIALISED
TRANSLATORS
TEPIS

SOCIÉTÉ POLONAISE
DES TRADUCTEURS
ASSERMENTÉS
ET SPÉCIALISÉS
TEPIS

Szanowna Pani Dyrektor!

Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS przesyła w załączeniu wniosek o zgłoszenie zawodu tłumacza przysięgłego do klasyfikacji zawodów i specjalności.

POLNISCHE
GESELLSCHAFT
VEREIDIGTER
ÜBERSETZER UND
FACHÜBERSETZER
TEPIS

Zawód tłumacza przysięgłego jest zawodem występującym na rynku pracy, regulowanym ustawą z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego z późn. zm. Jak dotąd nie został wpisany do klasyfikacji zawodów i specjalności, ani w podkategorii: 2643 Filolodzy i tłumacze i podkategoriiach 264304 tłumacz, czy 264390 Pozostali filolodzy i tłumacze, ani też w żadnej innej kategorii 26 w części 2 Specjalności.

ПОЛЬСКОЕ ОБЩЕ-
СТВО ПРИСЯЖНЫХ
И СПЕЦИАЛИЗИ-
РОВАННЫХ
ПЕРЕВОДЧИКОВ
TEPIS

Wprowadzenie zawodu do klasyfikacji zawodów i specjalności odzwierciedli sytuację rynkową i przyczyni się do opracowywania bardziej precyzyjnych badań, analiz i prognoz dotyczących rynku pracy.

Z poważaniem

Zofia Rybińska

Zofia Rybińska
prezes PT TEPIS

ASSOCIAZIONE
POLACA
DEI TRADUTTORI
GIURATI
E SPECIALISTI
TEPIS

Do wiadomości
Z-ca Dyrektora Karol Dalek
Departament Zawodów Prawniczych
Ministerstwa Sprawiedliwości

ASOCIACIÓN
POLACA
DE TRADUCTORES
JURADOS
Y ESPECIALIZADOS
TEPIS

PT TEPIS • ul. Emilii Plater 25 lok. 44 • 00-698 Warszawa
www.tepis.org.pl • tel. 514 434 476 • e-mail: tepis@tepis.org.pl
Organizacja pożytku publicznego KRS 77499 • NIP: 525-20-30-523 • REGON: 011133480
Konto bankowe: PKO BP II O/W-wa 46 1020 1026 0000 1502 0117 5983

MINISTERSTWO RODZINY, PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ
DEPARTAMENT RYNKU PRACY

ul. Nowogrodzka 1/3/5, 00-513 Warszawa
tel. 22 461 64 00, fax. 22 461 64 01

DRP.II.40413.9.2020.EZD

Warszawa, dnia 21.05.2020 r.

Pani Zofia Rybińska
Prezes Polskiego Towarzystwa
Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych
ul. Emilii Plater 25 lok. 44
00-688 Warszawa
e-mail: tepis@tepis.org.pl

Szanowna Pani Prezes,

Departament Rynku Pracy Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej dziękuje za przesłany przy piśmie z dnia 19 lutego 2020 r., sygnatura: Prez. nr 3/20 wniosek o wprowadzenie do klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy zawodu: Tłumacz przysięgły.

Jednocześnie uprzejmie informuję, że Państwa wniosek był przedmiotem konsultacji z Ministerstwem Sprawiedliwości (właściwym dla zawodów prawniczych). Pismo skierowane do Ministerstwa Sprawiedliwości o wydanie opinii w sprawie (z dnia 28.02.2020 r., sygnatura: DRP.II.40413.9.2020.EZD), zostało przesłane do Państwa wiadomości.

W odpowiedzi Departament Zawodów Prawniczych Ministerstwa Sprawiedliwości pismem z dnia 15.05.2020 r. sygnatura: DZP-V.670.14.2020 przekazał swoje pozytywne stanowisko w sprawie (kopia tego pisma w załączeniu).

Uprzejmie informuję, że prace nad nowelizacją klasyfikacji zawodów i specjalności na potrzeby rynku pracy Ministerstwo Rodziny Pracy i Polityki Społecznej planuje rozpocząć w 2021 roku. Wnioskowany przez Państwa zawód: Tłumacz przysięgły zostanie wówczas wprowadzony do klasyfikacji i usytuowany będzie w grupie elementarnej: 2643 Filolodzy i tłumacze, w pozycji 264305.

Cały proces legislacyjny rozporządzenia będzie można śledzić w Biuletynie Informacji Publicznej Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej pod adresem: <https://www.gov.pl/web/rodzina/biuletyn-informacji-publicznej>, w zakładce: Projekty aktów prawnych; Projekty rozporządzeń i zarządzeń.

Załącznik jak w piśmie.

Z poważaniem,

Mirosław Przewoźnik
Zastępca Dyrektora
Departamentu Rynku Pracy
/podpisano cyfrowo/

ZAGRANICZNE KOŁO PT TEPIS Z SIEDZIBĄ W ZURICHU

Z wielką radością pragniemy poinformować, że powstało Zagraniczne Koło PT TEPIS z siedzibą w Zurichu, które zostało założone w dniu 4 maja 2020 r. na wniosek 13 członków założycieli. Inicjatorką tego przedsięwzięcia jest koleżanka Beata Sadziak, przewodnicząca Komitetu Założycielskiego.

Członkami Komitetu Założycielskiego są: Beata Sadziak, Ewa Oszowa, Agata Hills, Alicja Szybko-Streit, Adam Galamaga, Krzysztof Stachowski, Monika Szubert, Natalia A. Zweekhorst-Kruger, Sławomir Bancyrowski, Mariusz Mączak, Urszula Bossowska, Wojtek Jasiewicz i Joanna Wolborska-Lauter. Członkowie założyciele mieszkają i wykonują zawód tłumacza przysięgłego w różnych krajach, m.in. w Austrii, Holandii, Irlandii, Kanadzie, Niemczech, Szwajcarii i Wielkiej Brytanii.

Zagraniczne Koło PT TEPIS rozpoczęło swoją działalność 26 maja 2020 r. w 30. rocznicę I Walnego Zgromadzenia PT TEPIS i już 1 czerwca 2020 r. odbyło się pierwsze spotkanie online jego członków, w którym uczestniczyli przedstawiciele Rady Naczelnej PT TEPIS.

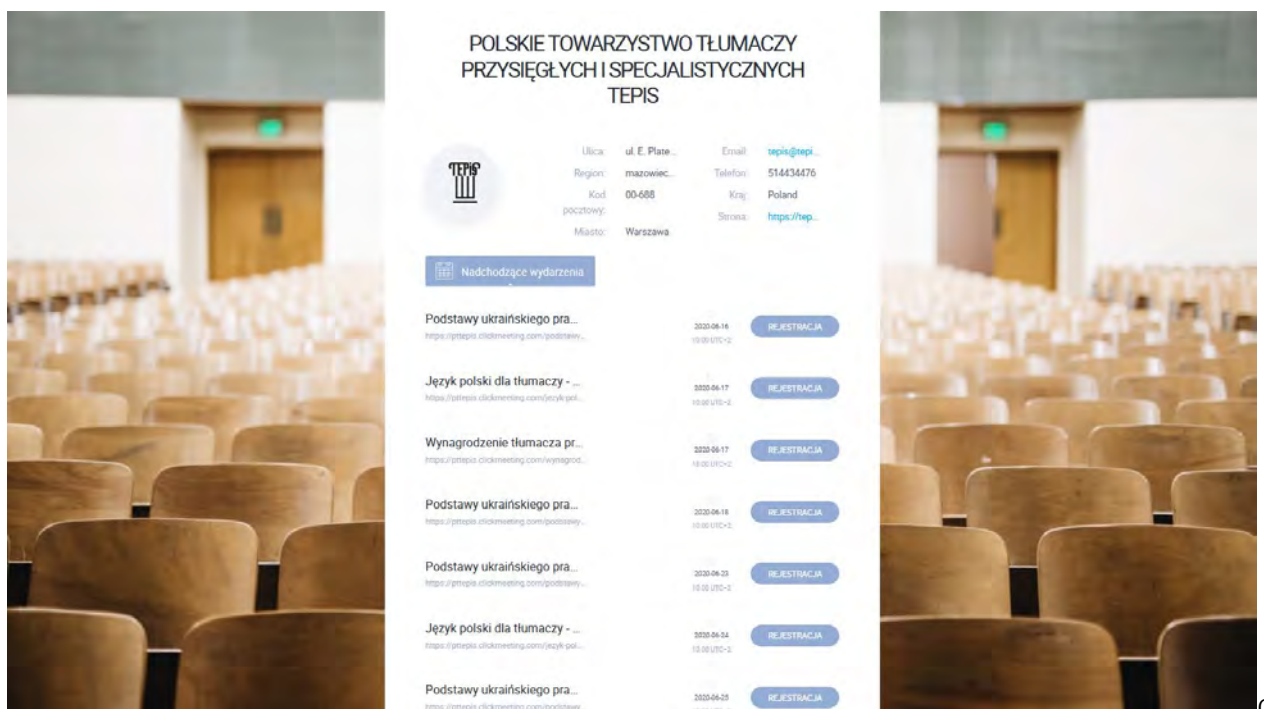
Celem Zagranicznego Koła PT TEPIS jest przede wszystkim międzynarodowa wymiana doświadczeń związanych z pracą tłumacza przysięgłego w różnych krajach, konsolidacja środowiska tłumaczy, organizowanie spotkań i warsztatów online, mających na celu pogłębianie i szerzenie wiedzy z zakresu sztuki przekładu oraz propagowanie działalności Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS w Europie i na świecie.

Życzymy członkom Zagranicznego Koła PT TEPIS satysfakcji i wielu sukcesów!

Źródło: <https://www.google.com/url?sa=i&url=https%3A%2F%2Fpl.freeimages.com>

ZAPRASZAMY DO POKOJU WEBINAROWEGO PT TEPIS

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIS

Ulica: ul. E. Plater...
Region: mazowiec...
Kod pocztowy: 00-658
Miasto: Warszawa

Email: tepis@tepis.pl
Telefon: 514434476
Kraj: Poland
Strona: <https://tepis.pl>

Nadchodzące wydarzenia

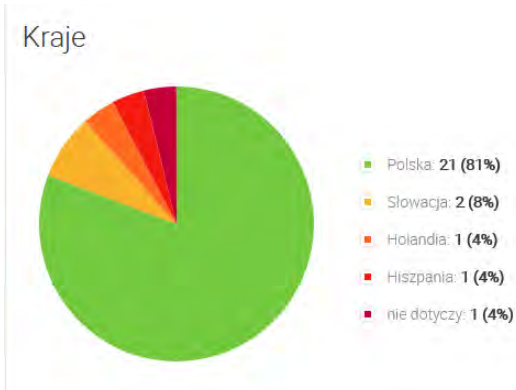
Temat	Data i Czas	Akcja
Podstawy ukraińskiego pra...	2020-06-16 19:00 (UTC+2)	REJESTRACJA
Język polski dla tłumaczy - ...	2020-06-17 19:30 (UTC+2)	REJESTRACJA
Wynagrodzenie tłumacza pr...	2020-06-17 18:00 (UTC+2)	REJESTRACJA
Podstawy ukraińskiego pra...	2020-06-18 19:00 (UTC+2)	REJESTRACJA
Podstawy ukraińskiego pra...	2020-06-23 19:00 (UTC+2)	REJESTRACJA
Język polski dla tłumaczy - ...	2020-06-24 19:00 (UTC+2)	REJESTRACJA
Podstawy ukraińskiego pra...	2020-06-28 19:00 (UTC+2)	REJESTRACJA

Pod koniec marca 2020 r., po krótkich testach, przeprowadziliśmy nasze pierwsze własne webinarium na platformie ClickMeeting. Zastanawialiśmy się w Kolegium Doskonalenia Zawodowego nad tą formą szkoleń już wcześniej, odnotowaliśmy szereg prośb od członków i osób śledzących nasz profil na FB, ale nie wszyscy prowadzący byli skłonni podjąć się prowadzenia szkoleń online, a i dla uczestników możliwość bezpośredniego kontaktu z innymi tłumaczami miała znaczenie. Jednak pandemia bardzo przyspieszyła naszą decyzję, a fakt, że nauczyciele i wykładowcy i tak musieli przejść na nauczanie zdalne, pomógł nam wprowadzić ją w życie.

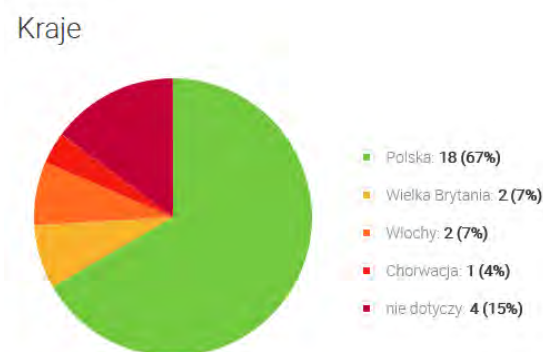
Naszym pierwszym szkoleniem online był cykl webinarium z rachunkowości dla anglistów prowadzonych przez dr Agatę Kocię z Wydziału Nauk Ekonomicznych UW. Dwudniowe szkolenie planowane na ostatni weekend marca zamieniliśmy na osiem webinarium: po dwa w cztery kolejne czwartki. Następnie, pod wpływem sugestii osoby obserwującej nasz profil na FB, zaproponowaliśmy cykl kolejnych ośmiu spotkań z dr Kocią dotyczących rachunkowości i sprawozdawczości finansowej dla tłumaczy różnych języków, którzy chcieliby lepiej rozumieć tłumaczone teksty. I znów pokój webinarowy się zapełnił. Kiedy jeszcze p. Agata przecierała szlaki, a my opanowywaliśmy szczegóły organizacyjne, do grup szkoleniowych dołączyli germaniści, którzy szkolili się z zakresu medycyny z dr. Konradem Łyjakim, a następnie prawa pracy z p. Barbarą Kaczmarek. Kolejni byli romaniści, którzy również zgłosili potrzebę szkolenia z tłumaczenia sprawozdań finansowych na język francuski i tym razem spotkali się z p. Dorotą Bruś na cyklu sześciu webinarium. Tuż przed wakacjami tłumacze włoskiego przeszkolili się z prawa upadłościowego z p. Agnieszką Michalską-Rajch. Nie udało nam się niestety zebrać odpowiedniej liczby chętnych na szkolenie z ukraińskiego prawa cywilnego i karnego z p. Daryną Soldatenko, ale liczymy na to, że po wakacyjnej przerwie łatwiej będzie zebrać grupę na tak intensywne szkolenie.

Zorganizowaliśmy także szereg szkoleń z mec. Pawłem Gugałą na tematy związane ze współpracą z OWS-ami oraz szkolenie z RODO dla tłumaczy. Nawet weekend z prawem karnym prowadzony cyklicznie przez Annę Halczak udało się zamienić na dwa krótsze weekendy z prawem karnym. Prawdziwym hitem okazały się szkolenia warsztatowe z polonistą Mateuszem Adamczykiem: zakończyła się trzecia edycja webinarium o języku polskim dla tłumaczy, a nasz prelegent zastanawia się nad nowym tematem, mianowicie językiem specjalistycznym. Odbyło się też darmowe webinarium z księgową, p. Agnieszką Skowrońską, przeznaczone dla osób, które potrzebowały informacji na temat wsparcia przysługującego osobom samozatrudnionym w ramach kolejnych tarcz antykrzysowych.

Jesteśmy zbudowani tym, jak dużo osób zapisuje się na webinaria. Mamy już uczestników z różnych krajów całej Europy, np. z Hiszpanii, Norwegii, Niemiec czy Chorwacji, ale także z całej Polski, a wiadomo, że czasem potencjalni uczestnicy rezygnowali ze szkoleń stacjonarnych z powodu trudności z dojazdem czy wysokich kosztów noclegów. Szkolenia online, które wynikły z potrzeby chwili, zostaną już chyba na stałe w naszej ofercie. Zdajemy sobie sprawę z ograniczeń tej formy, z nieuniknionych problemów technicznych, których część wynika po prostu z tego, że obecnie duża część naszego życia toczy się online, ale cieszymy się, że stwarzamy tłumaczom nadal szansę doskonalenia zawodowego i namiastkę prawdziwej integracji z koleżankami i kolegami po fachu. Również Rada Naczelna spotyka się online – już trzy posiedzenia odbyły się zupełnie wirtualnie (i wcale nie trwały krócej niż przy stole w naszej siedzibie). A że, niestety, zanosi się na to, że koronawirus będzie nam utrudniać życie jeszcze długo, to czekamy na propozycje tematów, jakie warto by omówić jesienią. I tu prosba do członków ekspertów – prosimy pamiętać, że możecie zgłaszać się też jako prowadzący!

Język polski dla tłumaczy. Uczestnicy webinarium w dniu 3 czerwca 2020 r.

Weekend z prawem karnym. Uczestnicy webinarium w dniu 30 maja 2020 r.

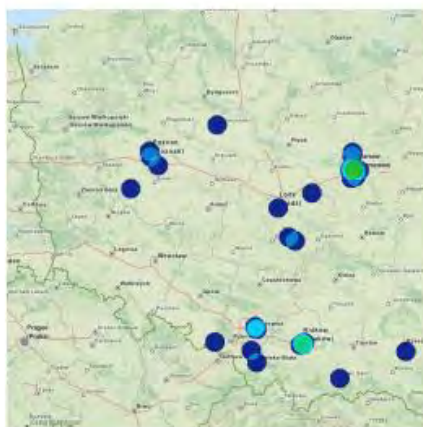
Podsumowanie uczestników

Liczba uczestników w czasie

Liczba uczestników w czasie

Liczba uczestników

Księgowa z tarczą antykryzysową, 28 maja 2020 r. Mapa lokalizacji uczestników webinarium.

Opr. Anna Setkowicz-Ryszka

NARZĘDZIA CAT W PRACY TŁUMACZA PRZYSIĘGŁEGO

Co to są narzędzia CAT?

Skrót CAT pochodzi od angielskiego wyrażenia *computer aided/assisted translation*, czyli tłumaczenie wspomaganie komputerowo, są to zatem programy wspomagające tłumaczenie. Ich popularność wśród tłumaczy jest współcześnie tak duża, że pracę z kilkoma narzędziami CAT uwzględniają już programy studiów¹.

Pierwsze takie narzędzia pojawiły się wraz z upowszechnieniem komputerów, na początku lat 90. XX w. Obecnie na rynku dostępne są liczne narzędzia wspomagające tłumaczenie, działające w różnych systemach operacyjnych, zarówno płatne (np. SDL Studio, memoQ, Wordfast Classic lub Pro, Déjà Vu czy Across), jak i darmowe (np. CafeTran Espresso, OmegaT, Matecat, Smartcat, Wordfast Anywhere, Similis). Pozwalają one na pracę w specjalnym środowisku tłumaczeniowym oferującym funkcje niedostępne w typowych edytorach tekstowych. Większość z nich obsługuje typowe formaty dokumentów (pliki i dokumenty tekstowe, arkusze kalkulacyjne), część także dokumenty w formacie pdf czy prezentacje.

Niektóre – jak Wordfast – są zestawami makr działających w obrębie programu Microsoft Word, jednak zdecydowana większość to samodzielne programy z własnym interfejsem. Część z nich działa jako oprogramowanie lokalne, zainstalowane na komputerze tłumacza (np. SDL Studio, memoQ, OmegaT), inne są dostępne jako usługi sieciowe, działające w chmurze² (np. Matecat, Smartcat, XTM Cloud, DeepL). Usługi w chmurze mogą również być wykorzystywane przez grupy współpracujących tłumaczy, którzy nie posiadają własnego serwera. Uwaga powyższa może się wydawać nieistotna z punktu widzenia tłumacza pracującego w pojedynkę, jednak do tej kwestii powrócimy w dalszej części niniejszego rozdziału.

Podstawowe funkcje narzędzi CAT

Funkcjami wspólnymi dla wszystkich narzędzi CAT są pamięć tłumaczeniowa (ang. *translation memory* – TM) i baza terminologiczna (ang. *term base* – TB). Zarówno pamięci tłumaczeniowe, jak i bazy terminologiczne mogą być eksportowane i tłumacze mogą je wymieniać między sobą. Inne, mniej podstawowe, funkcje obejmują konwersję plików, analizę statystyczną plików pod kątem możliwości wykorzystania już posiadanych pamięci tłumaczeniowych, sprawdzanie pisowni, narzędzia do zarządzania projektami tłumaczeniowymi, w tym możliwość przypisywania funkcji (tłumacz/weryfikator), śledzenie zmian i wiele innych.

¹ Na przykład

https://usosweb.wne.uw.edu.pl/kontroler.php?action=katalog2/przedmioty/pokazPrzedmiot&prz_kod=3201-3CAT (dostęp: 1 sierpnia 2019 r.)

² **Chmura obliczeniowa** (ang. *cloud computing*) jest usługą polegającą na zdalnym udostępnieniu mocy obliczeniowej urządzeń IT oferowaną przez zewnętrzne podmioty, dostępną na żądanie w dowolnej chwili oraz skalująca się w miarę zapotrzebowania. (<https://sict.pl/teoria/chmura-obliczeniowa/>, dostęp: 1 sierpnia 2019 r.)

Pamięć tłumaczeniowa to dwujęzyczna baza danych tworzona na podstawie wcześniejszych tłumaczeń w podziale na tzw. segmenty (najczęściej równe zdaniom), gdzie każdemu segmentowi w języku źródłowym odpowiada segment w języku docelowym. Jest ona tworzona automatycznie, kiedy tekst jest tłumaczony w narzędziu CAT, bądź może zostać utworzona przez użytkownika na podstawie dostępnych tekstów i ich tłumaczeń w procesie zestawiania (ang. *alignment*).

Głównym celem pamięci tłumaczeniowej jest zwiększenie wydajności procesu tłumaczenia i spójności przetłumaczonego tekstu przez automatyczne podstawianie istniejących już tłumaczeń segmentów identycznych z tłumaczonymi lub podpowiadanie segmentów podobnych do nich. Narzędzia do tłumaczenia wspomaganego komputerowo mogą też wyszukiwać podpowiedzi w dostępnych w Internecie pamięciach tłumaczeniowych.

Ponadto narzędzia CAT wykorzystują (lub mogą wykorzystywać) w procesie tłumaczenia wyniki tłumaczenia maszynowego (ang. *machine translation* – MT), które tłumacz może poddać tzw. postedycji³, jednak warto podkreślić, że nawet w przypadku postedycji nie możemy utożsamiać programów wspomagających tłumaczenie z narzędziami do tłumaczenia maszynowego, gdyż końcowy tekst tłumaczenia wspomaganego komputerowo zawsze jest wynikiem wiedzy i umiejętności tłumacza.

Baza terminologiczna zawiera wybrane przez użytkownika terminy i ich ekwiwalenty, czyli jest cyfrową wersją dobrze znanego glosariusza terminologicznego. Narzędzie CAT nie zawiera gotowej bazy na start, nie tworzy jej też automatycznie – użytkownik buduje ją samodzielnie. Jednak narzędzia CAT mogą ułatwiać proces wybierania terminów przez sugerowanie, które powtarzalne grupy wyrazów powinny się znaleźć w glosariuszu. Proces tworzenia własnych baz jest dość czasochłonny, ale dobrze zbudowana baza jest ważną pomocą. Warto zaznaczyć, że w przypadku języków fleksyjnych, jak polski, przy tworzeniu haseł w bazie terminologicznej dostępne są rozwiązania uwzględniające formy fleksyjne, co pomaga w ich późniejszym wyszukiwaniu. W narzędziach do tłumaczenia wspomaganego komputerowo dostępne są też tzw. wtyczki do słowników i baz terminologicznych dostępnych w Internecie. Podobnie jak terminy można też potraktować często powtarzające się zwroty i wyrażenia.

Przydatność narzędzi CAT w pracy tłumacza przysięgłego

Powyższe funkcje są przydatne w wielu rodzajach tłumaczeń pisemnych. Oszczędność czasu jest większa przy bardziej powtarzalnych tekstach (instrukcje, akty prawne, sprawozdania finansowe, standardowe klauzule umowne), a mniejsza przy tekstach, gdzie trudno o identyczne lub wysoce podobne zdania czy frazy (literatura, artykuły naukowe, treści marketingowe). W tym drugim przypadku programy wspomagające tłumaczenie mogą wręcz utrudniać pracę poprzez zupełnie nieprzydatne podpowiedzi.

³ Post-edycja polega na edycji, modyfikacji i korekcie tłumaczenia wygenerowanego przez maszynę; celem może być uzyskanie tekstu o jakości roboczej (ang. *'good-enough' quality*), pozwalającej na zrozumienie treści, bądź tekstu o jakości podobnej lub identycznej do ludzkiego tłumaczenia (MT Post-editing Guidelines, <https://www.taus.net/knowledgebase/index.php?title=Post-editing>, dostęp: 1 sierpnia 2019 r.).

Teksty do tłumaczenia uwierzytelnionego są tak różnorodne, że nie da się jednoznacznie powiedzieć, czy narzędzia wspomagające tłumaczenie będą pomocne w pracy konkretnego tłumacza przysięgłego, jednak można założyć, że dla wielu tłumaczy korzyści z narzędzi CAT będą większe niż ewentualne koszty, zwłaszcza jeżeli oprócz tłumaczeń uwierzytelnionych wykonują oni również inne tłumaczenia, w tym specjalistyczne tłumaczenia techniczne czy medyczne. Warto wspomnieć, że w tekstach prawniczych – będących jednym z ważniejszych, jeżeli nie najważniejszym rodzajem tekstów trafiających do tłumacza przysięgłego – pewnym utrudnieniem dla wykorzystania narzędzi CAT może być to, że pomimo znacznej powtarzalności pewnych fraz, takich jak elementy wyroku czy standardowe postanowienia umowne, niektóre terminy mogą wymagać różnych ekwiwalentów w zależności od kontekstu, tj. rodzaju postępowania bądź kraju, którego dane tłumaczenie dotyczy lub do którego ma trafić, co utrudnia zarządzanie bazą terminologiczną.

Dość rzadko zdarza się jednak, aby teksty do tłumaczenia uwierzytelnionego były publicznie dostępne. W większości przypadków tłumacz przysięgły jest zobowiązany do zachowania tajemnicy zawodowej⁴: teksty zlecane do tłumaczenia uwierzytelnionego mogą zawierać treści objęte tajemnicą prawnie chronioną, a także dane osobowe czy dane wrażliwe⁵. Nieumyślne ujawnienie takich informacji i danych może mieć negatywne skutki dla klienta bądź strony postępowania, a ponadto narazić samego tłumacza na odpowiedzialność karną, cywilną lub dyscyplinarną. Rozważmy zatem, w jaki sposób tłumacz może korzystać z oprogramowania wspomagającego tłumaczenie spełniając swoje zobowiązanie do zachowania poufności⁶.

Zagrożenia dla poufności danych i sugerowane rozwiązania

Korzystanie z narzędzi komputerowych wspomagających tłumaczenie wiąże się z pewnymi specyficznymi rodzajami ryzyka dla bezpieczeństwa danych w stosunku do ogólnego ryzyka posługiwania się komputerem w pracy nad dokumentami zawierającymi dane objęte zobowiązaniem do zachowania poufności. Wynikają one z funkcji samych narzędzi lub z braku świadomości zagrożeń u tłumaczy.

1. Konwertowanie dokumentów

Dokumenty zlecane do tłumaczenia uwierzytelnionego często trafiają do tłumacza w formie wydruków lub skanów (zdjęć), które nie mogą być tłumaczone w oprogramowaniu CAT, a zatem muszą zostać skonwertowane do formatu edytowalnego. Sieciowe usługi rozpoznawania pisma (ang. *optical character recognition* - OCR) mogą gromadzić i ponownie wykorzystywać dane z konwertowanych dokumentów. Dla wyeliminowania tego zagrożenia oprogramowanie OCR wykorzystywane przez

⁴ §5 Kodeksu zawodowego tłumacza przysięgłego

⁵ Art. 9 Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE ([CELEX: 32016R0679](#)) (RODO).

⁶ Oczywiście narzędzia CAT nie są jedynym możliwym źródłem wycieku danych, to samo można powiedzieć o innych programach, choćby programie pocztowym, lub ogólnie o przechowywaniu treści tłumaczeń, skanów dokumentów itd. na twardym dysku, jednak nie są one przedmiotem tego opracowania.

tłumacza do konwertowania skanów na dokumenty edytowalne powinno być zainstalowane na komputerze tłumacza.

Alternatywą jest konwertowanie w sieci dokumentów z usuniętymi danymi objętymi zobowiązaniem do zachowania poufności, co nie zawsze jest technicznie możliwe, a w przypadku niektórych dokumentów, zawierających duże ilości takich danych, jest mało praktyczne. W przypadku krótkich dokumentów standardowych, takich jak akty urodzenia czy świadectwa dojrzałości, bezpieczniejszym rozwiązaniem może okazać się stworzenie własnego szablonu dokumentu bez żadnych danych osobowych.

2. Praca w chmurze

Usługi funkcjonujące w chmurze są obecnie niezwykle popularne. Jak wspomniano wcześniej, niektóre aplikacje typu CAT (MateCat, SmartCat, DeepL) funkcjonują jako usługi sieciowe, a dostawcy oprogramowania CAT oferują m.in. serwery wirtualne dla grup tłumaczy. Możliwe jest ponadto przechowywanie dokumentów na dyskach wirtualnych – zdarza się, że sami klienci zamiast przesyłać większe dokumenty pocztą elektroniczną umożliwiają ich pobranie za pomocą usług typu Dropbox czy WeTransfer.

Zaletą pracy i zarządzania dokumentami w chmurze jest możliwość uzyskania dostępu z dowolnego urządzenia, ponieważ aplikacja lub plik nie znajduje się w pamięci danego urządzenia, a na serwerze lub dysku wirtualnym. Niestety znane są przypadki wycieku danych (zdjęć lub dokumentów) z dysków wirtualnych. Najczęściej wynikają one z błędów użytkowników, a nie słabości protokołów stosowanych przez dostawców usług, dlatego tłumacze korzystający z takich rozwiązań, w związku z szybkimi zmianami technologicznymi, powinni konsultować się z ekspertami ds. cyberbezpieczeństwa i przestrzegać odpowiednich procedur, aby nie dopuścić do nieumyślnego ujawnienia danych.

3. Wykorzystanie surowego tłumaczenia maszynowego

Wiele narzędzi CAT umożliwia tłumaczom wykorzystanie wyników tłumaczenia maszynowego, jeżeli nie są dostępne wyniki z pamięci tłumaczeniowej (albo oprócz takich wyników). Darmowe sieciowe narzędzia do tłumaczenia maszynowego (np. Google Translate) zbierają i przechowują informacje o tłumaczonych tekstach, zastrzegając sobie prawo do ich wykorzystania w celu poprawy jakości tworzonych tłumaczeń. W przypadku sieciowych narzędzi CAT (MateCat, SmartCat, DeepL) dzieje się podobnie, przy czym usługi te umożliwiają również postępcę na stronie internetowej, dzięki czemu ich silniki do tłumaczenia maszynowego są trenowane się na tekstach lepszej jakości. Jednak nawet w przypadku usług płatnych, jak DeepL Pro, nie można stwierdzić na pewno, że pliki zostaną usunięte

przez dostawcę usługi po pobraniu przez użytkownika, a wręcz zachodzi obawa, że mogą być przekazane innym podmiotom, w tym podwykonawcom⁷.

Przy niektórych rodzajach tekstów pobranie surowego wyniku tłumaczenia maszynowego przez narzędzie CAT może znacznie podnieść wydajność tłumacza, jednak w związku z ryzykiem opisanym powyżej w przypadku plików zawierających informacje poufne lepiej jest zablokować możliwość jego pobierania albo poddawać obróbce w narzędziu CAT pliki bez takich danych. W przypadku usług sieciowych jedyną możliwością wydaje się być usunięcie lub pseudonimizacja⁸ danych przed skopiowaniem tekstu lub umieszczeniem pliku na stronie internetowej bądź zupełne powstrzymanie się od korzystania z takich usług.

Należy mieć na uwadze, że niektóre dokumenty zawierają tak dużo danych poufnych, że korzyści z wykorzystania tłumaczenia maszynowego nie zrekompensują wysiłku włożonego w ich odpowiednie przygotowanie (usunięcie lub pseudonimizację danych). Może się ponadto okazać, że sama treść dokumentu jest na tyle charakterystyczna, że łatwo będzie powiązać ją z określonymi osobami czy podmiotami, a wówczas tłumaczenie maszynowe w ogóle nie powinno być wykorzystywane, niezależnie od tego, czy byłoby pobierane przez oprogramowanie zainstalowane na komputerze tłumacza, czy też uzyskiwane bezpośrednio w witrynie internetowej usługodawcy.

4. Pamięci tłumaczeniowe

Kolejną kwestią, na którą warto zwrócić uwagę, jest bezpieczeństwo danych zapisanych w samych pamięciach tłumaczeniowych. Pomimo zachowania wszelkich środków ostrożności w trakcie pracy nad tłumaczeniem, po jej zakończeniu tłumacz może w dobrej wierze udostępnić swoją pamięć tłumaczeniową z informacjami poufnymi innym tłumaczom i w ten sposób dopuścić do wycieku tych informacji. Niektóre informacje mogą stać się publicznie dostępne do czasu udostępnienia pamięci tłumaczeniowej, a więc zobowiązanie do zachowania poufności przestanie mieć zastosowanie, jednak w większości przypadków pozostanie ono w mocy i dlatego tłumacz powinien zwracać baczną uwagę, co udostępnia w takich pamięciach.

I znów najlepszym rozwiązaniem wydaje się usuwanie lub pseudonimizacja danych już w plikach w języku źródłowym i wpisywanie ich nie w tłumaczeniu sporządzonym w narzędziu CAT, a dopiero w pliku wyeksportowanym z niego. W związku z wymogami RODO należy pamiętać o ograniczeniach czasu

⁷ Na takie ryzyko zwraca uwagę W. Wołoszyk, <https://tlumaczenia-prawnicze.eu/tlumaczenia-maszynowe-poufnosc-deep/>, dostęp: 1 sierpnia 2019 r.

⁸ „Pseudonimizacja oznacza na gruncie RODO przetworzenie danych osobowych w taki sposób, by nie można ich było już przypisać konkretnej osobie, której dane dotyczą, bez użycia dodatkowych informacji. Równoległym warunkiem jest, by takie dodatkowe informacje były przechowywane osobno i zostały objęte środkami technicznymi i organizacyjnymi uniemożliwiającymi ich przypisanie zidentyfikowanej lub możliwej do zidentyfikowania osobie fizycznej. Pseudonimizacja może więc polegać na zamianie posiadanych danych (np. imienia i nazwiska) na ciąg liter albo cyfr, które można rozszyfrować wyłącznie na podstawie przechowywanych oddzielnie informacji (klucza).” <https://lexdigital.pl/co-to-jest-anonimizacja-i-pseudonimizacja>, dostęp: 1 sierpnia 2019 r.

przechowywania danych. Aby tłumacz był w stanie wykorzystać segmenty i terminy z danego projektu w przyszłości, nie powinien przechowywać projektów zawierających dane klienta dłużej niż jest to niezbędne dla osiągnięcia celów przetwarzania. Natomiast w razie wątpliwości, czy dana pamięć tłumaczeniowa nie zawiera informacji objętych tajemnicą prawnie chronioną, lepiej jest nie dzielić się nią albo sporządzić nową pamięć tłumaczeniową w oparciu o tekst bez takich danych, co jednak wiąże się z dodatkowym nakładem pracy. Wreszcie warto wspomnieć, że projekt zawierający daną pamięć tłumaczeniową może być przypisany do określonego klienta i że również ta informacja (tj. nazwa lub nazwisko klienta) może zostać nieumyślnie przekazana wraz z pamięcią, z treści której tłumacz usunie te dane.

5. Zdalna pomoc techniczna

Ostatnią kwestią wartą poruszenia wydaje się być dostęp do komputera tłumacza przez serwisantów świadczących usługi zdalnej pomocy technicznej w razie problemów z oprogramowaniem CAT. W trakcie udzielania takiej pomocy serwisant widzi treść część dokumentu znajdującą się na ekranie. W związku z tym należy wówczas zamknąć dokument zawierający informacje objęte tajemnicą, a jeżeli nie jest to możliwe (bo usługa dotyczy właśnie problemów z tym dokumentem albo oprogramowanie nie działa) należy starać się przynajmniej uwidocznnić na nim możliwie najmniej wrażliwe jego fragmenty. Dodatkowo, jak w przypadku innych usług serwisowych, należy zadbać o zawarcie z dostawcą oprogramowania umowy powierzenia danych zobowiązującej go do zachowania ich poufności.

Podsumowanie

Jak widać z powyższego opracowania, tłumacze przysięgli nie są skazani na pracę bez powszechnie stosowanych narzędzi wspomagających tłumaczenie. Zalety tych narzędzi są oczywiste i ogólnie znane: podpowiedzi z baz terminologicznych i pamięci tłumaczeniowych pozwalają pracować szybciej, tworzyć tłumaczenia lepszej jakości, zachowywać jednolitą terminologię lub różnicować terminologię dla różnych klientów, a dzięki dodatkowym funkcjom można z łatwością wprowadzać zmiany w kolejnych wersjach dokumentu oraz precyzyjniej szacować nakład pracy, zarówno przed przyjęciem zlecenia, jak i po jego realizacji.

Musimy jednak być świadomi ich ograniczeń, jak choćby faktu, że nie w każdym typie tekstów nasze oprogramowanie nas w czymkolwiek wyręczy. Kolejną sprawą jest to, że poza – często sporym – wydatkiem na zakup licencji CAT na początkowym etapie korzystania z takiego narzędzia musimy zainwestować sporo czasu, aby zapełnić je wysokiej jakości tekstami i terminami, a dopiero potem oczekiwać, że przyspieszy i ułatwi naszą pracę. Nie zawsze będziemy też zadowoleni z rozliczeń z biurami tłumaczeń, które rozmaicie wyceniają nasz nakład pracy przy tekstach z powtórzeniami i niepełnymi powtórzeniami, często wyolbrzymiając oszczędności czasu czy wzrost wydajności pracy wynikający ze stosowania oprogramowania wspomagającego tłumaczenie. Nadal uregulowania wymagają kwestie dotyczące praw autorskich czy innych praw własności intelektualnej do współtworzonych przez tłumaczy baz – pamięci tłumaczeniowych biur tłumaczeń.

Przed wszystkim jednak musimy być świadomi wspomnianych powyżej rodzajów ryzyka związanych z tajemnicą zawodową tłumacza przysięgłego. Oczywiście w praktyce innych tłumaczy również mogą pojawić się teksty zawierające informacje, do których ujawnienia nie mogą dopuścić (i wówczas powinni przestrzegać wyżej opisanych zasad bezpieczeństwa), natomiast w przypadku tłumaczy przysięgłych jest to raczej reguła niż wyjątek. Jednak każde zagrożenie można wyeliminować lub przynajmniej zminimalizować, zaś z narzędziem CAT, podobnie jak z każdym innym narzędziem, musimy nauczyć się obchodzić w sposób (cyber)bezpieczny.

Opr. Anna Setkowicz-Ryszka

OPINIE PRAWNE

Poniżej przedstawiamy dwie opinie ekspertów sporządzone na zlecenie PT TEPIS w odpowiedzi na liczne pytania naszych Członków.

Pierwszą z nich jest opinia prawna autorstwa adw. Moniki Antosik-Bandurskiej z kancelarii SG Legal analizująca możliwość podwyższania przez tłumaczy przysięgłych wynagrodzenia o 25% za tłumaczenie ustne zawierające frazeologię lub terminologię specjalistyczną. Opinię uzupełnia sporządzony przez adw. Pawła Gugałę wzór wniosku tłumacza o wypłatę wynagrodzenia. Jednocześnie przypominamy, że ostateczna interpretacja przepisów prawa należy do organu wymiaru sprawiedliwości zlecającego tłumaczowi czynności i może być zaskarżana w trybie postępowania, w którym tłumacz został powołany do wykonania tłumaczenia.

Druga – to opinia prawnopodatkowa autorstwa p. Cezarego Krawczyka z Kancelarii Doradztwa Podatkowego RATUS będąca odpowiedzią na zapytania członków Towarzystwa, czy przychody tłumaczy przysięgłych, którzy wykonują czynności na zlecenie sądu i prowadzą jednocześnie działalność gospodarczą, mogą być rozliczane jako samodzielna działalność w rozumieniu artykułu 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Źródło: <https://www.google.com/imgres?imgurl=https%3A%2F%2Fthumbs.dreamstime>.

LEGAL

Warszawa, 12 maja 2020 r.

Opinia prawna

Niniejszą opinię sporządzono na zlecenie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych „TEPIS” z siedzibą w Warszawie.

Przedmiotem opinii jest odpowiedź na pytanie, czy w odniesieniu do tłumaczeń ustnych tłumacz przysięgły może powiększyć swoje wynagrodzenie o 25 % ze względu na występowanie w tłumaczeniu frazeologii i terminologii specjalistycznej.

Stan faktyczny

W trakcie kontroli prowadzonej przez Wojewodę stwierdzono, że tłumacz przysięgły dopuścił się nieprawidłowości polegającej na pobieraniu wynagrodzenia za tłumaczenie ustne powiększonego o 25 % w związku z tłumaczeniem specjalistycznym. Za przyczynę tej nieprawidłowości uznano wadliwe stosowanie przepisów prawa w zakresie stawek wynagrodzenia. Zdaniem organu podwyższenie stawki o 25 % ze względu na występowanie terminologii specjalistycznej dotyczy jedynie tłumaczeń pisemnych, nie ma natomiast zastosowania w przypadku tłumaczeń ustnych.

Analiza prawna

Na kanwie powyższego stanu faktycznego przedmiotem analizy były następujące akty normatywne:

- ustawa z 25.11.2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. 2004 Nr 273 poz. 2702 z późn. zmianami) – dalej w skrócie UZTP
- rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z 24.01.2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U.2005,15.131 z 2005.01.26 ze zm.) – dalej w skrócie Rozporządzenie MS

Regulacja § 2 i 6 Rozporządzenia MS

Tłumacz przysięgły swoje wynagrodzenie, za czynności wykonane na żądanie sądu, prokuratora, Policji oraz organów administracji publicznej, określa na podstawie

tel: +48 22 370 23 20, e-mail: kancelaria@sglegal.pl

www.sglegal.pl

Rozporządzenia MS. W tym akcie prawnym zostały określone stawki wynagrodzenia za sporządzenie tłumaczenia poświadczonego. § 2 ust. 1 Rozporządzenia MS odnosi się do tłumaczeń pisemnych, określono w nim stawki za stronę tłumaczenia. § 6 Rozporządzenia MS określa sposób ustalenia wynagrodzenia za tłumaczenie ustne, w swojej treści odsyła do stosowania stawek przewidzianych dla tłumaczeń pisemnych, tj. do § 2 ust. 1 pkt 2 i powiększenia ich o 30%, a w postępowaniu przyspieszonym o 100%. Miarą w tym przypadku jest każda rozpoczęta godzina obecności tłumacza przysięgłego.

Regulacja § 3 Rozporządzenia MS

§ 3 Rozporządzenia MS dotyczy szczególnych sytuacji, które uzasadniają podwyższenie stawki o 25 %. Taką przesłanką, zgodnie z § 3, jest między innymi tłumaczenie tekstu zawierającego frazeologię i terminologię specjalistyczną. Jej występowanie uprawnia tłumacza przysięgłego do powiększenia swojego wynagrodzenia o 25 %. Prawodawca w tym przepisie posługuje się pojęciem „tekstu”. Właśnie posłużenie się przez Prawodawcę słowem „tekst” powoduje, że nasuwają się wątpliwości co do zakresu stosowania podwyższonej stawki wynagrodzenia. Wyjaśnienie znaczenia tego pojęcia jest kluczowe w ustaleniu, czy przepis odnosi się wyłącznie do tłumaczeń pisemnych, czy zarówno do pisemnych, jak i ustnych.

Do rozstrzygnięcia zatem pozostaje kwestia interpretacji słowa „tekst”. Ponieważ w Rozporządzeniu MS nie ma definicji legalnej tego pojęcia, słusznym wydaje się odwołanie do definicji dostępnych w literaturze. Dodać należy, że pojęcie „tekstu” pojawia się w Rozporządzeniu MS jedynie w § 3, zatem nie jest możliwe również posiłkowanie się kontekstem wynikającym z innych zapisów Rozporządzenia, które mogłyby przybliżyć wolę Prawodawcy.

Prof. zw. dr hab. Aleksander Wilkoń wskazuje, że „Tekst w naszym ujęciu to przekaz pisany lub oralny, tworzący skończony lub nieskończony ciąg zdań lub jedno zdanie (bądź wyrażenie w funkcji zdania), związany z określonym gatunkiem, funkcją i strukturą semantyczną ponadzdaniową. Jest to ciąg linearny, który jednak ma też strukturę paradygmatyczną, pionową w zakresie organizacji semantycznej tematu”.

¹ Wilkoń A., Spójność i struktura tekstu: wstęp do lingwistyki tekstu, 2002, Kraków.

Teresa Dobrzyńska charakteryzuje pojęcie tekstu w sposób następujący: „Jednostka zwana tekstem obejmuje ciągi wyrazowe o różnej rozpiętości, rozmaitym stopniu złożoności i różnie przekazywane. Jej manifestacją stanowią wypowiedzi zarówno wielo-, jak i jednozdaniowe, proste komunikaty potoczne i teksty literackie o skomplikowanej, kunsztownej strukturze, przekazy językowe pisane oraz mówione”²

Kolejna definicja pochodzi z jednej z ważniejszych pozycji współczesnego językoznawstwa, w jej treści możemy przeczytać: “When people speak or write, they produce text; and text is what listeners and readers engage with and interpret. The term ‘text’ refers to any instance of language, in any medium, that makes sense to someone who knows the language; we can characterize text as language functioning in context”³.

Jeszcze jedna anglojęzyczna definicja tekstu: “Text – a continuous piece of spoken or written language, especially one with a recognisable beginning and end.”⁴

Z wskazanych wyżej definicji wynika, że słowo „tekst” odnosi się zarówno do formy wypowiedzi pisemnej, jak i ustnej. Teksty mogą być wyrażone poprzez zapisanie ciągu znaków graficznych lub przy użyciu znaków fonetycznych. Dokonując zatem wykładni językowej zapisu § 3 Rozporządzenia MS słusznym wydaje się interpretowanie go w sposób pozwalający na stosowanie podwyższonej stawki wynagrodzenia zarówno do teksów tłumaczenia pisemnego, jak i tekstów tłumaczenia ustnego. Wedle aktualnego brzmienia przepisu § 3 Rozporządzenia MS nie ma przeciwwskazań do takiego jego rozumienia i stosowania.

Przypuszczać należy, że gdyby Prawodawca chciał, aby § 3 miał zastosowanie jedynie do tłumaczeń pisemnych posłużyłby się w tym zapisie jednoznacznym pojęciem tłumaczenia pisemnego, czego nie uczynił.

Także względy logiczne przemawiają za taką interpretacją przepisu. Słownictwo specjalistyczne może bowiem występować zarówno w słowie pisanym, jak i mówionym. Występowanie tego słownictwa, bez względu na jego formę, powoduje, że od tłumacza

² Dobrzyńska T., *Tekst: próba syntezy*, 1993, Warszawa.

³ Halliday M.A.K. (2014), *Introduction to Functional Grammar*, Wydanie 4, Revised by Christian M.I.M. Matthiessen, Londyn/Nowy Jork: Routledge.

⁴ Trask R.L., (2007), *Language and Linguistics. The Key Concepts*, Wydanie 2, Londyn/Nowy Jork: Routledge.

przysięgłego wymagana jest specjalistyczna wiedza z danej dziedziny. W obu przypadkach tłumacz przysięgły musi mieć odpowiednie umiejętności oraz przygotowanie. To przygotowanie inaczej wygląda w sytuacji tłumaczenia pisemnego, w trakcie którego tłumacz może na bieżąco sprawdzać poprawność, czy znaczenie pojawiających się pojęć. W przypadku tłumaczenia ustnego tłumacz zazwyczaj jeszcze przed przystąpieniem do czynności musi przypomnieć sobie słownictwo, czy wręcz przyswoić zupełnie nowe pojęcia z danej dziedziny.

Wnioski

Zgodnie z aktualnym brzemieniem przepisu § 3 Rozporządzenia MS dopuszczalne jest interpretowanie przepisu w sposób pozwalający na stosowanie podwyższonej stawki o 25 % w przypadku występowanie w tłumaczeniu ustnym frazeologii oraz terminologii specjalistycznej. Tłumacze przysięgli zatem mają prawo do wyliczenia swojego wynagrodzenia za wykonane tłumaczenie ustne z uwzględnieniem podwyższenia.

Nie należy przy tym tracić z pola widzenia, że o wysokości wynagrodzenia przyznawanego tłumaczowi przysięgłemu w postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy decyduje podmiot zlecający takie tłumaczenie (sąd, prokurator, Policja, organ administracji publicznej) na podstawie przepisów obowiązujących w danym postępowaniu (tj. Kodeksu postępowania karnego, Kodeksu postępowania cywilnego, Kodeksu postępowania administracyjnego albo Ustawy o postępowaniu przed sądami administracyjnymi). Tym samym kwestionując wysokość wynagrodzenia wpisanego do repertorium wojewoda de-facto kwestionuje prawomocne postanowienie właściwego podmiotu władzy publicznej. Mając na uwadze fakt, że w zakresie wykonywania zawodu tłumacza przysięgłego sądy dokonują różnych, niekiedy wzajemnie sprzecznych interpretacji przepisów prawa⁵, powoływanie się przez wojewodę wyłącznie na jedną z możliwych interpretacji oraz formułowanie na tej podstawie zastrzeżeń w protokole pokontrolnym wydaje się nieuzasadnione.

Monika Antosik-Bandurska

Monika Antosik-Bandurska, adwokat

⁵ por. Gugala, P., Antosik-Bandurska M. (2019) Wykonywanie zawodu tłumacza przysięgłego w kasacjach i komentowanie tam orzeczenia sądów.

Tomasz Zaradny
 tłumaczy przysięgły języka niemieckiego
 Warszawa

Sąd Okręgowy w (...)

sygn. akt (...)

WNIOSEK
o przyznanie wynagrodzenia za tłumaczenie

Wnoszę o przyznanie mi wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego w wysokości 146,60 powiększonego o stawkę podatku VAT.

UZASADNIENIE

W dniu (...) tłumaczyłem na rozprawie przez tut. Sądem. Zostałem wezwany na godz. 11.40 i zwolniony przez Sąd o godz. 13.10. Tłumaczony przeze mnie tekst zawierał terminologię specjalistyczną (tłumaczenie zeznań biegłego lekarza kardiologa).

Wynagrodzenia obliczyłem na podstawie Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz.U.2005.15.131 z dnia 2005.01.26) w następujący sposób:

Stawka za tłumaczenie ustne (§ 3 w zw. z § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. a) Rozporządzenia MS)	Stawka za tłumaczenie ustne w postępowaniu przyspieszonym (§ 3 w zw. z § 2 ust. 1 pkt. 2 lit. a) Rozporządzenia MS)	Stawka powiększona o 25 % za tłumaczenie tekstów zawierających frazeologię i terminologię specjalistyczną (§ 3 Rozporządzenia MS)	Liczba godzin	Ogółem
45,11 +30%	45,11+100%	58,64+25%		
58,64	nie dotyczy	73,30	2	146,60

Podstawę podwyższenia ww. wynagrodzenia o podatek VAT stanowi § 6a ww. Rozporządzenia.

Tomasz Zaradny

Kancelaria Doradztwa Podatkowego RATUS
Cezary Krawczyk
ul. Kard. Wyszyńskiego 1
05-530 Góra Kalwaria
tel.: 22 727 24 42 lub 45
tel. kom.: 605 532 500
e-mail: kancelaria@ratus.com.pl

OPINIA PRAWNO-PODATKOWA NA ZLECENIE POLSKIEGO TOWARZYSTWA
TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH TEPIS

WYKAZ SKRÓTÓW

- KPC - Ustawa z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz.1450 z późn. zm.),
- KPK - Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2020 roku, poz. 30),
- Proces karny - "Proces Karny Zarys Systemu" autorstwa Stanisława Waltosia, Wydawnictwo LexisNexis Warszawa 2009 rok,
- OP - Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 roku - Ordynacja podatkowa (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 900),
- PPSA - Ustawa z dnia 30 sierpnia 2002 r. Prawo o postępowaniu przed sądami administracyjnymi (t.j. Dz. U. z 2019 roku poz. 2325 z późn. zm.),
- Przedmiotowa uchwała NSA - Uchwała całej Izby Finansowej Naczelnego Sądu Administracyjnego Sygn. akt II FPS 1/13 z 21 października 2013 roku,
- Rozporządzenie - Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 stycznia 2005 r. w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2005 roku nr 15 poz. 131 z późn. zm.),
- UKSC - Ustawa z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 785 z późn. zm.),
- UPIT - Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (t.j. Dz. U. z 2019 roku, poz. 1387 z późn. zm.),
- Wykonywanie Zawodu Tłumacza Przysięgłego - " Wykonywanie Zawodu Tłumacza Przysięgłego w Kazusach" autorstwa Pawła Gugały i Moniki Antosik-Bandurskiej, Wydawnictwo Polskie Stowarzyszenia Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS, Warszawa 2019 rok.

Treść opinii

W związku z powstałymi licznymi wątpliwościami Polskie Towarzystwo Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIS zadało pytanie, czy przychody tłumaczy przysięgłych którzy wykonują czynności na zlecenie sądu i jednocześnie prowadzą działalność gospodarczą mogą być rozliczane jako samodzielna działalność w rozumieniu artykułu 13 pkt 6 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych. Wątpliwości powstały przede wszystkim w związku z podjęciem przez Naczelny Sąd Administracyjny w składzie całej Izby Finansowej uchwały o Sygnaturze akt II FPS 1/13 z dnia 21 października 2013 roku. W przedmiotowej uchwale NSA stwierdził między innymi, że wynagrodzenie z tytułu nicopłaconej pomocy prawnej udzielonej przez pełnomocnika ustanowionego z urzędu, zależne jest od formy prawnej w jakiej wykonują swój zawód, należy kwalifikować do źródeł przychodów z pozarolniczej działalności gospodarczej, o którym mowa w art. 10 ust. 1 pkt 3 UPIT, w przypadku gdy pomoc prawną z urzędu pełni pełnomocnik wykonujący działalność zawodową w formie działalności gospodarczej w rozumieniu artykułu 5a pkt 6 lit. a) ustawy o UPIT, a gdy czyni to w ramach innych form wykonywania zawodu wynagrodzenie to należy kwalifikować do źródła przychodów z działalności wykonywanej osobiście o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2 tej ustawy (cytowane za Lex Optima). W nawiązaniu do tej uchwały Minister Finansów wydał interpretację ogólną z dnia 22 maja 2014 roku nr DD2/033/30/KBF/14/RD-4742, w której de facto rozszerzył pogląd Naczelnego Sądu administracyjnego na inne zawody nie znajdując uzasadnienia dla wyróżniania tylko dla pełnomocników zawodowych będących adwokatami, radcami prawnymi, doradcami podatkowymi i rzecznikami patentowymi.

W związku z tym, zgodnie z poglądem Ministra Finansów wyrażonym w interpretacji ogólnej, należy stwierdzić, że dotyczy ona również tłumaczy przysięgłych wykonujących czynności na zlecenie sądów. Innymi słowy, jeżeli prowadzą oni działalność gospodarczą, to przychody uzyskiwane z wykonywania tłumaczeń na rzecz sądów powinni zaliczyć do tej działalności gospodarczej. Oczywiście należy mieć na względzie przepisy UPIT, z których wynika, że w takim przypadku przychód powstaje nie kasowo tylko memoriałowo, to jest obowiązek podatkowy powstaje generalnie z dniem wykonania zlecenia a nie otrzymania wynagrodzenia z tytułu wykonywanych czynności.

Ministerstwo Finansów oraz sądy wielokrotnie zmieniały stanowisko dotyczące kwalifikacji przychodów na podstawie artykułu 13 ustawy UPIT. Również po wydaniu interpretacji ogólnej i poprzedzającej jej uchwały Izby Finansowej Naczelnego Sądu Administracyjnego Ministerstwo Finansów, w interpretacjach indywidualnych wydawanych przez Szefa Krajowej Informacji

Skarbowej, niekonsekwentnie wypowiada się na temat kwalifikacji tych przychodów i czasami kontestuje uchwałę przedmiotową NSA twierdząc, że przychody takie mogą być rozliczane w ramach działalności gospodarczej, z czego a contrario wynika, że nie muszą. Ponadto należy mieć na względzie przepisy UPIT, zgodnie z którymi sąd nie pobiera podatku jako płatnik tylko wówczas gdy tłumacz przysięgły złoży oświadczenie, że czynności wykonywane na zlecenie sądu wchodzi w zakres prowadzonej działalności gospodarczej (art. 41 ust. 2 ustawy UPIT). W innych przypadkach przychody takie sąd kwalifikuje na podstawie artykułu 13 pkt 6 do przychodów z samodzielnej działalności i pobiera od nich zaliczkę na podatek dochodowy.

Wracając do przedmiotowej uchwały NSA, to moim zdaniem sąd nie uwzględnił specyfiki czynności tłumacza przysięgłego wykonywanych na zlecenie sądu.

I tak, do tłumaczy przysięgłych wykonujących czynności na zlecenie sądu stosuje się nie tylko Rozporządzenie, ale również ustawę o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Jak się podkreśla w literaturze, o ile większość kwestii dotyczących wynagrodzenia tłumaczy uregulowanych jest w Rozporządzeniu, o tyle przepisy dotyczące zwrotu kosztów związanych z wykonywaniem tłumaczenia i utraconego zarobku zawarte są w kilku aktach normatywnych. Zarówno KPC w artykule 265 § 2 jak i KPK w art. 204 § 3 stanowią, że do tłumaczy stosuje się odpowiednio przepisy o biegłych sądowych, co oznacza, że kwestie dotyczące tłumaczy nie są uregulowane odrębnie, a wykonywania tłumaczeń przysięgłych w postępowaniu sądowym (na zlecenie sądów) należy stosować z uwzględnieniem przepisów dotyczących biegłych, wynikających głównie z KPC i KPK. W przypadku zwrotów kosztów podróży, noclegu i utrzymania stosuje się przepisy dotyczące biegłych (patrz Wykonywanie Zawodu Tłumacza Przysięgłego strona 141-148). Tłumaczom przysięgłym mogą być przyznane zaliczki na wydatki związane z tłumaczeniem na zasadach identycznych jak w przypadku biegłych (patrz Wykonywanie Zawodu Tłumacza strony 151-153). Również w przypadku zwrotu wydatków stosuje się przepisy dotyczące biegłych. Zgodnie z artykułem 89 KPC biegłemu przysługuje wynagrodzenie za wykonaną pracę oraz zwrot poniesionych przez niego wydatków niezbędnych do wydania opinii. Jeżeli opinia jest fałszywa wynagrodzenie oraz zwrot jakichkolwiek kosztów poniesionych przez biegłego związanych z jej sporządzeniem lub złożeniem nie przysługuje. Jeżeli opinia jest nierzetelna lub została sporządzona lub złożona ze znacznym nieusprawiedliwionym opóźnieniem wynagrodzenie ulega odpowiedniemu zmniejszeniu. Można również odstąpić od przyznania wynagrodzenia lub do zwrotu

jakichkolwiek poniesionych przez biegłego kosztów związanych z jej sporządzeniem (patrz Wykonywanie Zawodu Tłumacza strona 149)

Z kolei Stanisław Waltoś wyróżnia kategorię pomocników organów procesowych dzieląc ich na specjalistów, protokolantów, scenografów, tłumaczy i konwojentów policji. W procesie karnym tłumaczy wzywa się:

- a) do przesłuchania głuchego lub niemego gdy nie wystarcza porozumienie się z nim za pomocą pisma,
- b) do przesłuchania osoby niewładający językiem polskim,
- c) jeżeli zachodzi potrzeba przełożenia na język polski pisma sporządzonego w języku obcym lub odwrotnie zapoznania oskarżonego z treścią przeprowadzanego dowodu (patrz Proces Karny strona 207).

Stanisław Waltoś podkreśla, że do tłumaczy stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące biegłych, co wynika wprost z artykułu 204 § 3 KPK. Między innymi odpowiednie zastosowanie znajduje artykuł 196 §1 KPK, który stanowi, że nie mogą być biegłymi osoby wymienione w artykule 178, 182 i 185, jeżeli odnoszą się do nich przyczyny wyłączenia wymienione w artykule 40 § 1 pkt 1-3 i 5, a także osoby, które zostały powołane w charakterze świadków oraz osoby, które były świadkami czynu (patrz Proces Karny strona 233). Z powyższych przepisów znajdujących odpowiednie zastosowanie do tłumaczy wynika, że nie mogą być tłumaczami adwokaci lub radcowie prawni, w związku z faktami, o których dowiedzieli się udzielając porady lub prowadzą sprawę, duchowni w związku z faktami, o których dowiedzieliśmy przy spowiedzi, osoby najbliższe dla oskarżonego i osoby pozostające z oskarżonym w szczególnie bliskim stosunku. Także tłumaczami nie mogą być sędziowie wymienieni w artykule 40 paragraf 1 punkt 1-3 i 5, to jest sędziowie powiązani ze stronami lub tacy których sprawa bezpośrednio dotyczy (tak zwani *Iudex inhabilis*).

Nie widzę żadnego powodu dla którego NSA odrzucił literalną interpretację przepisów na korzyść wykładni systemowej i celowościowej. Ale nawet wówczas gdyby wykładnia celowościowa była w tym przypadku zasadna, wydaje się, że popełniono zbyt dużo błędów logicznych. Przede wszystkim nie ma żadnych powodów żeby zakładać, że wybór wykonywania zawodu w formie działalności gospodarczej przesądza o tym, że wykonywanie innych czynności, na przykład tych na zlecenie właściwych organów administracji publicznej, zwanych przez ustawę UPIT samodzielną działalnością, miało być też uznane za działalność gospodarczą. Przecież można sobie wyobrazić bardzo wiele przypadków obserwowanych zwłaszcza w praktyce zawodowej osób wykonujących wolne zawody, że jest zupełnie przeciwnie (to znaczy, że

4

czynności w ramach działalności gospodarczej i samodzielnej działalności są rozłączne). Oto kilka przypadków, z którymi spotkałem się osobiście.

Lekarz dentysta wykonuje zabiegi lecznicze lub prace protetyczne, a przed sądem występuje jako biegły (ekspert) oceniający poprawność i prawidłowość wykonania takich zabiegów lub prac przez innych lekarzy. Jest to zupełnie inny zakres działalności. Czynności eksperckich dokonywanych przed sądem nie wykonuje przecież w ramach działalności gospodarczej. Zwrócić już należy uwagę na to, że czynności te wymagają także odmiennych kwalifikacji. Adwokat i radca prawny w ramach działalności gospodarczej wykonują czynności doradztwa podatkowego. W tym się specjalizują i na co dzień nie uczestniczą w procesach, ale zgłosili się na listę pełnomocników w ramach pomocy prawnej z urzędu (radca prawny w sprawach cywilnych a adwokat w sprawach cywilnych i karnych). Doradca podatkowy wykonuje zawód doradcy podatkowego głównie koncentrując się na prowadzeniu ksiąg rachunkowych oraz byciu przedstawicielem podatkowym i na wykonywaniu opinii podatkowych. Na co dzień nie wykonuje on żadnych czynności procesowych przed sądami, ale w odpowiedzi na apel Krajowej Izby Doradców Podatkowych zgłosił się do tak zwanej samopomocy i prowadzi sprawy będące odpowiednikami spraw z urzędu prowadzonych przez radców prawnych i adwokatów. We wszystkich tych przypadkach wykonywanie zastępstwa procesowego na zlecenie sądu nie ma nic wspólnego z wykonywaniem na co dzień zawodu adwokata, radcy prawnego czy doradcy podatkowego w ramach działalności gospodarczej. Zatem w tych przypadkach wykładnia celowościowa całkowicie zawodzi i nie powinna być stosowana.

Dlatego, między innymi, z uwagi na powyższe, należy wyraźnie podkreślić że przedmiotowa uchwała moim zdaniem jest pomyłką sądu. Jednak uchwała ta istnieje w obrocie prawnym i istnieje obawa że organy podatkowe oraz sądy niższych instancji - Wojewódzki Sąd Administracyjny - będą się do tej uchwały stosowały. Aby zachować bezpieczeństwo prawne należy występować o indywidualne interpretacje podatkowe. Niestety, należy pamiętać o tym, że uchwały NSA mają tak zwaną moc wiążącą. Moc wiążąca uchwał NSA polega na tym, że we wszystkich sprawach składy orzekające sądów administracyjnych (NSA i WSA) są związane uchwałami. Oznacza to, że jeżeli nie podzielają stanowiska zajętego w uchwale, to powinny zgodnie z art. 269 PPSA przedstawić powstałe zagadnienie prawne do rozstrzygnięcia odpowiedniemu składowi poszerzonemu NSA (tj. składowi siedmiu sędziów, całej Izby albo pełnemu składowi NSA). Wydaną w następstwie zainicjowania wskazanego wyżej trybu uchwałą wyjaśniającą powstałą wątpliwość prawną, są już jednak bezwzględnie związane (na mocy odpowiedniego stosowania art. 187 2 w zw. z art. 269 1 PPSA.). Wykładnia zawarta w uchwałach NSA ma moc wiążącą jedynie w stosunku do sądów administracyjnych, co oznacza, iż nie wiąże

formalnie organów administracji oraz stron i uczestników postępowania sądownoadministracyjnego. W praktyce jednak, organy administracji z reguły akceptują pogląd prawny wyrażony w uchwale NSA. Działalność uchwałodawcza NSA jest jedną z najważniejszych instytucji służących ujednoczeniu orzecznictwa sądów administracyjnych (patrz materiały zamieszczone na:

https://prawo.amu.edu.pl/data/assets/pdf_file/0004/310990/Uchwała-NSA.pdf).

Zatem, w obecnym stanie faktycznym i prawnym, tylko wydaną przez Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej interpretacją indywidualną dotyczącą przyszłego stanu faktycznego tłumacz przysięgły może być chroniony, nawet jeżeli organy podatkowe w konkretnej sprawie zajmą inne stanowisko.

Interpretacje indywidualne wydaje się na podstawie artykułu 14b OP. Z § 2 artykułu 14b OP wynika, że wniosek o interpretację indywidualną może dotyczyć zaistniałego stanu faktycznego lub zdarzeń przyszłych. Z kolei z artykułu 14k § 1 OP wynika, że zastosowanie się do interpretacji indywidualnej przed jej zmianą, stwierdzeniem jej wygaśnięcia lub przed doręczeniem organowi podatkowemu odpisu prawomocnego orzeczenia sądu administracyjnego uchylającego interpretację indywidualną nie może szkodzić wnioskodawcy, jak również w przypadku nicuwzględnienia jej w rozstrzygnięciu sprawy podatkowej. Nie wdając się w szczegóły, ponieważ jest to temat na oddzielną opinię lub artykuł, największą ochronę zapewnia interpretacja indywidualna dotycząca stanu przyszłego.

Postulować też należy zmianę anachronicznych przepisów UPIT. Aby usunąć wszelki spory i wątpliwości ustawodawca powinien w artykule 13 powiedzieć, że za przychody z działalności wykonywanej osobiście, o której mowa w art. 10 ust. 1 pkt 2, o ile nie są uzyskiwane w ramach działalności gospodarczej, uważa się, itd. Czyli dodać frazę "o ile nie są uzyskiwane w ramach działalności gospodarczej", co prawdopodobnie, ucięłoby spory dotyczące kwalifikacji tych przychodów do samodzielnej działalności lub działalności gospodarczej.

Sugeruję także, żeby Stowarzyszenie TEPIS wystąpiło do Ministra Finansów o wydanie nowej interpretacji ogólnej, nie opartej na przedmiotowej uchwale NSA. Zgodnie z artykułem 14 k §2 OP, zastosowanie się do interpretacji ogólnej przed jej zmianą nie może szkodzić temu, kto się do niej zastosował, jak również w przypadku nieuwzględnienia jej w rozstrzygnięciu sprawy podatkowej.

Cezary Krawczyk
Doradca podatkowy 01194

CEZARY KRAWCZYK
doradca podatkowy 01194
05-530 Góra Kalwaria, ul. Wyszynskiego 1
tel. (0-22) 627-24 42, tel/fax 0-22-727-24 45

ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ

MEDAL ZA DŁUGOLETNIĄ SŁUŻBĘ DLA TŁUMACZY PRZYSIĘGŁYCH

Starsi stażem członkowie naszego Towarzystwa pamiętają zapewne, że w przeszłości, oprócz Krzyża Zasługi, tłumaczom nadawano także Medale za Długoletnią Służbę. Niestety od około dziesięciu lat, pałac prezydencki odsyłał złożone przez PT TEPIS wnioski, uzasadniając, że tłumacz przysięgły musi mieć stosunek pracy z jednostką, dla której wykonuje tłumaczenia (sądem, prokuraturą, policją itd.).

Zainteresowałem się sprawą i odkryłem, że z przepisów jednak nic takiego nie wynika, ponieważ w ustawie o orderach i odznaczeniach (Dz. U. 1992 Nr 90 poz. 450) jest tylko informacja o tym, za co przyznawane jest odznaczenie, ale nie ma podanych wymogów, co do obowiązku zatrudnienia. Takiego warunku nie ma też w rozporządzeniu Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego trybu postępowania w sprawach o nadanie orderów i odznaczeń oraz wzorów odpowiednich dokumentów. Interpretacja pałacu prezydenckiego wydała mi się więc wątpliwa. Ponieważ PT TEPIS występowało z wnioskiem o nadanie tego odznaczenia trzem osobom z Koła Dolnośląskiego, skontaktowałem się biurem wojewody we Wrocławiu. Tam rozwiano moje wątpliwości, potwierdzając że nie musi istnieć stosunek pracy tłumacza z danym organem, ale wskazano jednocześnie, że PT TEPIS nie może występować bezpośrednio do prezydenta o nadanie tego odznaczenia, lecz powinno to zrobić za pośrednictwem urzędu wojewódzkiego, właściwego ze względu na miejsce pracy tłumacza. Tę drogę potwierdza art. 2.1.3 ustawy o orderach i odznaczeniach: „Prezydent nadaje odznaczenia z własnej inicjatywy lub na wniosek Prezesa Rady Ministrów, ministrów, kierowników urzędów centralnych oraz wojewodów (...)”. Zatem to nie PT TEPIS jest inicjatorem nadania Medalu za Długoletnią Służbę, ale wojewoda. Komisja ds. Odznaczeń PT TEPIS składa wnioski do wojewody, a ten, podpisując się pod nim, nadaje bieg sprawie. Procedura wygląda więc następująco: wniosek inicjują prezesi Terenowych Kół Towarzystwa i przekazują go do Komisji ds. Odznaczeń PT TEPIS (jednostki organizacyjne podlegające wnioskodawcom, organy samorządowe, organizacje społeczne i zawodowe (art. 30 ust.1 ustawy). Komisja weryfikuje wniosek i składa go do wojewody właściwego ze względu na miejsce pracy tłumacza, wojewoda zaś przesyła wniosek do prezydenta.

Skoro już wiemy w jakim trybie wystąpić o nadanie Medalu za Długoletnią Służbę, powiedzmy może więcej o samym odznaczeniu. Medal za Długoletnią Służbę został ustanowiony w 1938 roku. Po wojnie zaprzestano jego wydawania i przywrócono go do systemu odznaczeń państwowych dopiero w 2007 roku. Odznaczenie dzieli się na trzy stopnie: złoty, srebrny i brązowy, odpowiednio za dziesięć, dwadzieścia i trzydzieści lat pracy w służbie Państwa. O medal wyższego stopnia wnioskować można po upływie dziesięciu lat od nadania medalu poprzedniego stopnia. Oznacza to, że jeśli po 15 latach pracy wnioskujemy o nadanie medalu brązowego, to dopiero po upływie 10 lat (czyli *de facto* 25 lat pracy) możemy wnioskować o srebrny. Nie ma obowiązku zachowania kolejności, czyli można od razu wystąpić o przyznanie najwyższego stopnia. Medal wydawany jest za „wzorowe, wyjątkowo sumienne wykonywanie obowiązków wynikających z pracy zawodowej w służbie Państwa” (art. 18a ust. 1 ustawy). Tłumacz przysięgły, który wykonuje wiele tłumaczeń na rzecz organów państwowych, spełnia przesłanki nadania takiego odznaczenia. Pozostaje zatem kwestia słowa „wiele”. Generalnie jest to kwestia uznaniowa, ale z moich

ustaleń z pałacem prezydenckim, wynika że tłumacze, którzy stale wykonują zlecenia na rzecz organów, kwalifikują się do otrzymania takiego odznaczenia. Nie ma znaczenia tutaj fakt, czy są to zlecenia pisemne czy ustne, dla jednego czy więcej organów. Urzędnicy lubią konkrety, a więc we wniosku najlepiej podać konkretną liczbę zleceń (np. tłumaczenia wykonuje od 12 lat i w tym czasie wykonała 332 zlecenia). Warto też wcześniej wystąpić o opinię do organu, z którym dany tłumacz współpracuje najdłużej. W przypadku Koła Dolnośląskiego, wojewoda nadał w styczniu dwa Medale Brązowe za Długoletnią Służbę – Kol. Katarzynie Witczyńskiej i Kol. Dominikowi Mikołajczykowi oraz Medal Złoty Kol. Jerzemu Ogonowskiemu, byłemu długoletniemu Prezesowi Koła Dolnośląskiego. Zwracam także uwagę, że medale te wydawane są za całokształt wieloletniej działalności zawodowej tłumacza.

Od ponad 10 lat scena polityczna dynamicznie się zmienia. PT TEPIS stoi na stanowisku, że praca tłumacza jest ponad podziałami politycznymi, a medal za długoletnią służbę stanowi nagrodą za wzorową działalność zawodową, a nie polityczną. Dlatego też zachęcamy wszystkich prezesów Kół PT TEPIS do zgłaszania Komisji ds. Odznaczeń osób, które kwalifikują się do otrzymania takiego odznaczenia. W ten sposób przyczyniamy się – w mojej opinii – do zwiększenia rangi naszego zawodu.

Opr. Dominik Mikołajczyk

PODPIS ELEKTRONICZNY – OFERTA DLA CZŁONKÓW PT TEPIS

Z przyjemnością informujemy, że uzyskaliśmy dla członków PT TEPIS możliwość zakupu podpisu elektronicznego w promocyjnej cenie.

Podpisy możemy zakupić u największego dostawcy, w Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych. Zestaw zawiera:

- certyfikat kwalifikowany ważny 2 lata,
- kartę kryptograficzną lub kryptograficzną mini,
- czytnik kart lub czytnik USB-mini,
- nielimitowane kwalifikowane znaczniki czasu,
- oprogramowanie do składania i weryfikacji podpisu elektronicznego.

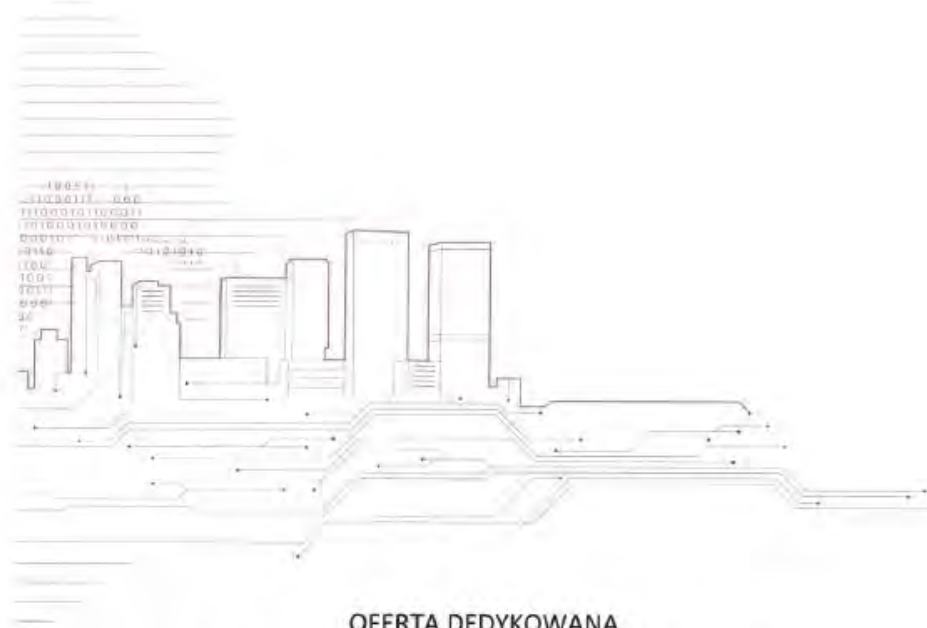
Cena promocyjna: 281,67 zł brutto (229,00 zł netto).

Zainteresowane osoby prosimy o kontakt z biurem PT TEPIS.

Promocja obowiązuje do 31 grudnia 2020 roku.

Podpis ten spełnia wymogi ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego i może służyć do wszelkich czynności, nie tylko do podpisywania tłumaczeń.

Proszę pamiętać, że na chwilę obecną podpis przydaje się do tłumaczeń wykonywanych w obrocie transgranicznym. W Polsce wiele urzędów odmawia przyjęcia dokumentów podpisanych elektronicznie. PT TEPIS będzie wnioskować do Ministerstwa Cyfryzacji o przyjrzenie się sprawie uznawalności podpisu elektronicznego. Jeśli chodzi o klientów komercyjnych, niektóre biura poszukują tłumaczy przysięgłych posiadających podpis elektroniczny. Może więc przyczynić się do zwiększenia ilości zleceń.

**OFERTA DEDYKOWANA
NA ZAKUP CERTYFIKATÓW KWALIFIKOWANYCH
DLA**

**POLSKIEGO TOWARZYSTWA TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
(PT TEPIS)**

GSR-621-213/19

Warszawa, 27.12.2019

POLSKA WYTWÓRNIA PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH S.A.

Informacje ogólne

O ile do XX-tego wieku opieraliśmy nasze zaufanie wyłącznie na dokumencie papierowym, o tyle technologia XXI wieku przenosi to zaufanie do sfery elektronicznej. W Polsce przemiana ta dokonała się już dawno w przypadku akcji przedsiębiorstw notowanych na Warszawskiej Giełdzie Papierów Wartościowych. Pomimo, iż od pierwszego dnia jej funkcjonowania żadna akcja nie posiadała papierowej formy, to w nazwie instytucji jak i mechanizmu finansowego nadal pozostają papiery wartościowe.

Polska Wytwórnia Papierów Wartościowych S.A. jest jednoosobową spółką akcyjną ze 100% udziałem Skarbu Państwa. Do Krajowego Rejestru Sądowego została wpisana 23 listopada 2001 pod numerem KRS 62594. Kapitał założycielski Spółki - 13.065.038 zł. NIP: 525-000-10-90.

Do Rejestru Kwalifikowanych Podmiotów Świadczących Usługi Certyfikacyjne, Sigillum PCCE wpisane zostało, jako drugi podmiot uprawniony do wydawania kwalifikowanych certyfikatów, w dniu 11 lutego 2003 roku pod numerem 3 wpisu w rejestrze CENTRAST S.A. Procedury uzyskiwania, odnowienia, unieważnienia certyfikatów kwalifikowanych i komercyjnych są przedstawione w naszych politykach i regulaminach dostępnych na stronach www.sigillum.pl

Przedmiot oferty:

Opis zestawu	Ilość sztuk	Cena zakupu netto w PLN	Cena zakupu brutto w PLN
<ul style="list-style-type: none">• certyfikat kwalifikowany ważny 2 lata,• karta kryptograficzna lub kryptograficzna mini,• czytnik kart lub czytnik USB-mini,• nielimitowane kwalifikowane znaczniki czasu,• oprogramowanie do składania i weryfikacji podpisu elektronicznego.	1	229,00	281,67
<ul style="list-style-type: none">• dojazd i weryfikacja tożsamości klienta w siedzibie firmy – cena ustalana indywidualnie			

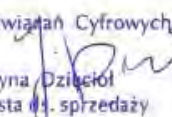
Termin realizacji : Przewidywany termin dostawy do 5 dni roboczych od dnia podpisania umowy

Oferta jest ważna do 31.12.2020

Termin płatności 21 dni.

Osoba do kontaktu z zamawiającym:

Justyna Dzieciot
Specjalista ds. sprzedaży krajowej
justyna.dzieciot@pwpw.pl
tel. +48 (22) 235 2650
kom. +48 727 042 129

Biurowy Rozwiązań Cyfrowych

Justyna Dzieciot
Specjalista ds. sprzedaży

str. 2

POLSKIE TOWARZYSTWO TŁUMACZY PRZYSIĘGLYCH I SPECJALISTYCZNYCH
 CZŁONEK EUROPEJSKIEGO STOWARZYSZENIA TŁUMACZY SĄDOWYCH EULTA
 CZŁONEK MIĘDZYNARODOWEJ FEDERACJI TŁUMACZY FIT
 RADA NACZELNA

Nr Prez. 1/2020

Warszawa, 20 stycznia 2020 r.

Pan Zbigniew Ziobro
 Minister Sprawiedliwości
 Prokurator Generalny
 Ministerstwo Sprawiedliwości

Iszennoway Prezida Ministrowe!

Członkowie Polskiego Towarzystwa Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych TEPIŚ z zadowoleniem przyjęli zmianę Rozporządzenia w sprawie wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego – częściowe urealnienie stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego poprzez ich podniesienie o 50% jako krok w kierunku poprawy dotychczasowej sytuacji tłumaczy przysięgłych w Polsce.

Zmiana rozporządzenia nie uwzględniła jednak szerszego katalogu czynności, zaproponowanych (dn. 8 lutego 2018 r.) w projekcie stowarzyszeń pracujących w Zespole do przeglądu i oceny funkcjonowania ustawy o zawodzie tłumacza przysięgłego, które to czynności wykonywane są obecnie przez tłumaczy przysięgłych na zlecenie organów ścigania i wymiaru sprawiedliwości. Zwracamy się zatem o wprowadzenie szerszego katalogu czynności i odpowiednio stawek wynagrodzenia, aby umożliwić tłumaczom przysięgłym rozliczanie się za czynności zlecane przez organy.

Podtrzymujemy także naszą opinię (Nr Prez. 26/2019 z dn. 5.07.2019 r.), dotyczącą relacyjnie niskiej kwoty wynagrodzenia za dodatkowy odpis i zwracamy się o jej podwyższenie. Przyjęta w zmienionym rozporządzeniu stawka 50 zł za stronę stanowi wyraz nierównego traktowania podmiotów współpracujących z organami ścigania i wymiaru sprawiedliwości – aktualnie stawka za sporządzenie wypisu, odpisu lub wyciągu z akt notarialnych lub innego dokumentu przez notariusza wynosi 6 zł za stronę.

Podtrzymujemy także wieloletni już postulat PT TEPIŚ przywrócenia waloryzacji wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. Najważniejszym kryterium waloryzacji powinno być odniesienie do średniego miesięcznego wynagrodzenia w gospodarce narodowej. Tłumacze przysięgli mają świadomość, że w obliczu inflacji i wzrostu kosztów utrzymania podniesione w październiku 2019 r. stawki wynagrodzenia już zostały skonsumowane przez wszechobecne podwyżki i inflację. Dlatego też zwracamy się o przywrócenie waloryzacji stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego.

Z poważaniem

Zofia Rybińska
 Prezes PT TEPIŚ

POLISH SOCIETY
 OF SWORN
 AND SPECIALISED
 TRANSLATORS
 TEPIŚ

SOCIÉTÉ POLONAISE
 DES TRADUCTEURS
 ASSERMENTÉS
 ET SPÉCIALISÉS
 TEPIŚ

POLSKIE
 TOWARZYSTWO
 TŁUMACZY
 PRZYSIĘGLYCH
 I SPECJALISTYCZNYCH
 TEPIŚ

ПОЛСКОЕ ОБЩЕ-
 СТВО ПРАВИТЕЛЬ-
 И СПЕЦИАЛИЗИ-
 РОВАННЫХ
 ПЕРЕВОДЧИКОВ
 ТЕПИŚ

ASSOCIAZIONE
 POLACA
 DEI TRADUTTORI
 GIURATI
 E SPECIALISTI
 TEPIŚ

ASOCIACIÓN
 POLACA
 DE TRADUCTORES
 JURADOS
 Y ESPECIALIZADOS
 TEPIŚ

PT TEPIŚ • ul. Dmochowska 25/31-44 • 01-620 Warszawa
 www.tepis.org.pl • tel. 514 424 475 • email: tepis@tepis.org.pl
 Czynności prawni publicznego KRS: 77416 • NIP: 625 00 30 625 • REGON: 011133480
 Konto bankowe: PKO 26 11 02 04 00 00 00 1320 1625 0000 1502 01 17 4998

Warszawa, dnia 18 lutego 2020 r.

Departament Zawodów Prawniczych

DZP-V.670.9.2020

Pani
Zofia Rybińska
Prezes Polskiego Towarzystwa
Tłumaczy Przysięgłych i Specjalistycznych
TEPIS

Inwestycja Powi Prezes,

W odpowiedzi na pismo Pani Prezes z dnia 20 stycznia 2020 r. pragnę wyrazić satysfakcję z zakończonych sukcesem naszych wspólnych starań o podwyższenie wysokości wynagrodzenia tłumaczy przysięgłych wykonujących zadania na rzecz organów władzy publicznej. Nie mam wątpliwości, że w przyszłości uda nam się wypracować i wprowadzić w życie kolejne rozwiązania ułatwiające pracę tłumaczom przysięgłym, zarówno w sferze wynagrodzenia, jak i warunków i organizacji pracy.

Mam nadzieję, że będziemy mogli omówić wszystkie tematy interesujące środowisko tłumaczy przysięgłych na kolejnych posiedzeniach Zespołu do przeglądu i oceny funkcjonowania usawy o zawódzie tłumacza przysięgłego. Należy jednak cały czas pamiętać, że projektowane zmiany muszą pozostawać w zgodzie z obowiązującymi zasadami funkcjonowania państwa, a także w ramach możliwości budżetowych. Obawiam się zatem, że nie będzie możliwe zrealizowanie Pani postulatu wprowadzenia automatycznego waloryzowania stawek wynagrodzenia za czynności tłumacza przysięgłego. W tym kontekście należy jednak zauważyć, że dokonana w zeszłym roku podwyżka o 50% była znacznie korzystniejsza niż wynikałoby to z uprzednio obowiązujących przepisów wiążących wynagrodzenie tłumaczy przysięgłych z kwotą bazową służby cywilnej. Ta bowiem pozostawała przez wiele lat bez zmian i dopiero w tym roku ma wzrosnąć o 6%.

z paszportem
ZASTĘPCA DYREKTORA
Departamentu Zawodów Prawniczych
Karol Dalek
sędzia

SPRAWY CZŁONKOWSKIE

Stawki za tłumaczenie pisemne określone w obowiązującym rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości w sprawie wynagrodzenia tłumacza przysięgłego stanowią ważny punkt odniesienia dla cen wolnorynkowych za poświadczone i niepoświadczone tłumaczenie specjalistyczne. Znaczne obniżenie lub bezzasadne zawyżenie tych cen może być naruszeniem zasad etyki zawodowej w myśl § 12 Kodeksu tłumacza przysięgłego, jeżeli ceny te nie uwzględniają stopnia trudności i zakresu tłumaczenia oraz własnych kwalifikacji i pozycji zawodowej tłumacza.

Stawki za tłumaczenie ustne w wysokości określonej w ww. rozporządzeniu Ministra Sprawiedliwości stosuje się do tłumaczenia wykonywanego na rzecz sądów, prokuratur, Policji i organów administracji państwowej. Wolnorynkowa cena za dzień pracy (8 godzin) tłumaczenia konferencyjnego wynosi przeciętnie około 1500,00 zł.

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWEMU CZŁONKOWI EKSPERTOWI, KTÓRYMI ZOSTAŁA USTANOWIONA:

Katarzyna Siewert-Kowalkowska (ru)

GRATULUJEMY TYTUŁU NOWYM CZŁONKOM ZWYCZAJNYM, KTÓRYMI ZOSTALI USTANOWIENI:

Julia ANDRUKIEWICZ (ru, be)
Janusz BYLIŃSKI (ar)
Piotr CZAJKOWSKI (sr, hr)
Joanna DARDA-GRAMATYKA (ru)
Ewa DOBROGOWSKA (en)
Aleksandra HASIOR (es)
Agnieszka KAŁUŻNA (en)
Anna KIEŁCZEWSKA (fr)

Krzysztof LEPIONKA (en)
Monika Katarzyna MAKOWSKA (it)
Renata MATUSIAK-KIRACZINA (bg)
Marcin NIEWCZAS (de)
Kathy OLSZANOWSKI (de, en)
Aleksandra RDUCH (de)
Sławomir STACHOWICZ (en)
Joanna Kornelia ZWIÓR-HOŁENKO (en)

WITAMY NOWYCH CZŁONKÓW NADZWYCZAJNYCH:

Evelina BRYCZEK (uk)
Edyta BUKSAK (de)
Daniel BUTYTER (uk)
Magdalena DUFFY (en)
Agnieszka FURMAŃSKA (de)
Małgorzata GRABIŃSKA (de)
Małgorzata KULIKOWSKA (ru)
Agnieszka MADEJ-PRZYBYLSKA (fr)
Magdalena MAICHEREK (de)

Gildas MALANDAIN (fr)
Jagoda RATAJCZAK (en)
Anna ROZBICKA (en)
Jolanta SKIBA (en)
Mirosław STASIUKIEWICZ (ru)
Justyna SZAWAN-SIERADZKA (fr)
Yuliia VOVCHKO (uk)
Katarzyna WESOŁOWSKA (en)

SKRÓTY (wg polskiej normy PN/ISO 639-1, kody bibliograficzne): sq - albański, en – angielski, af – afrikaans, ar - arabski, bn – bengalski, be - białoruski, bs - bośniacki, bg - bułgarski, zh – chiński, hr - chorwacki, cs - czeski, da - duński, fi - fiński, fr - francuski, iw – hebrajski, gr - grecki, ka – gruziński, hi – hindi, id – indonezyjski, es- hiszpański, hl - holenderski, ja - japoński, ca - kataloński, ko – koreański, lt - litewski, la – łaciński, lv – łotewski, mk – macedoński, mn - mongolski, mo-mołdawski, nl – niderlandzki, hy – ormiański, de - niemiecki, no - norweski, el - nowogrecki, hy - ormiański, pa – pendżabski, fa – perski, pl – polski, pt - portugalski, ru - rosyjski, ro - rumuński, sr - serbski, sk - słowacki, sl – słoweński, sv - szwedzki, tr - turecki, uk - ukraiński, hu - węgierski, vi – wietnamski, it – włoski.

SKŁADKA CZŁONKOWSKA PT TEPIS

Składa członkowska za jedno półrocze wynosi 120,00 zł,
Wpisowe Członka Nadzwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł,
Wpisowe Członka Zwyczajnego (w tym legitymacja) – 30,00 zł.
Wpisowe Członka Eksperta (w tym legitymacja) – 50,00 zł.

**Wpłaty prosimy przekazywać na konto PT TEPIS:
46 1020 1026 0000 1502 0117 5983, PKO BP II O/Warszawa**

LICZBA CZŁONKÓW PT TEPIS

wynosi obecnie 778; w tym 251 Członków Zwyczajnych i 41 Członków Ekspertów

***Skarbnik Towarzystwa TEPIS dziękuje za terminowe wpłacanie składek,
umożliwiających działalność tej organizacji pożytku publicznego***

Redakcja: Rada Naczelna PT TEPIS
Sekretarz Redakcji: Ewa Łuczyńska-Gut

Biuletyn TEPIS, ul. Emilii Plater 25 lok. 44, 00-688 Warszawa

